3 üncü yıl • sayı 4572
Salı
30
9 uncu ay Eylül 1930

VAKIT

V-A-K-I-T
in
İkinci tertip Hediye kuponu : No. 31

Hükûmet vergileri indirecek

Musakkafat | Seyyar esnaf | Sayım | Dükkânlar | Kazanç

Musakkafat yüzde elli inecek, kıymet tahmini usulü ve veraset vergisi esası değişiyor. Seyyar esnaftan kazanç vergisi alınmıyacak...

Ankara, 29 (Telefon) — Fırkanın bu sabahki içtimaında Maliye Vekili vergiler hakkında düşündüğü tadilât ve ıslahat esaslarını anlatmış ve bu meseleler üzerinde müzakere cereyan etmiştir. Müzakere saat 3 ten itibaren devam etmekle beraber istihbaratımıza göre vergilerin esasında tarh ve cibayet şekillerinde esaslı ve halk lehine tadillere başlandığı görülmektedir.

Arazi tahriri için geçen sene çıkarılan tecrübe kanununun tatbikatı bu sene zengin, fakir, sahilde ve dahilde olmak gibi vasıflara bakılarak daha on beş vilâeyte teşmil edilecektir. Bu kanunun esası eski kanunun zıddınadır.

Buna nazaran kıymetler evvelâ ihtiyar heyetleri ve muhtarlar gibi ufak teşekküller tarafından konulacak ve itiraz hakkı bu sefer Maliyeye bırakılacaktır.

Müsakkafat vergilerinden yüzde 50 nisbetinde tenzilât yapılması karar altına alınmış gibidir.

Şehir içindeki arsalardan ve bataklık olan yerlerden vergi alınmıyacaktır.

Şimdiye kadar vergilerden şikâyete en fazla kıymet tahminleri şekli sebep olmakta idi. Bunun için umumî ve hususî sahada tadilât yapılarak halka azamî kolaylık gösterilecektir.

Kazanç vergisinde yalnız şirket ve bankalar beyanname vermeğe mecbur tutulacaklar, diğer ticaret müessesatı karine ile ve tahkik ve tahakkuk usulüne müracaat edilerek kazanç vergisi vereceklerdir. Maamafih, bunlardan istiyenler beyanname de verebileceklerdir.

Umumiyetle memurlara verilecek takdir hakkı belediyeye verilecektir.

Seyyar esnaf kazanç vergisine tabi olmıyacaktır.

Sayım vergisi hayvan fiatları düştüğünden tadil edilecek, ve bundan sonra bu vergi beygir, yapağı, süt fiatlarile hemahenk olacaktır.

Veraset vergisi ev eşyalarının miktarı asgarîsinden alınmıyacak, akrabalığın derecesine göre artıp eksilecektir.

Traktörler vergiye tabi tutulmıyacaktır.

[Alt tarafı 2 inci sayfamızda]

Vakıt

Her hafta perşembe günleri karilerine 16 sayfalık bedava bir ilâve verir

"Haftalık Vakıt„ memleketin en güzel, en şayanı dikkat mecmuasıdır

Bu haftaki nüshayı alın, beğeneceksiniz !

Yepyeni bir mektep kazandık

Pertevniyal lisesi

Dün Istanbul valisi, bu asrî mektep binasının açılış merasimini yaptı

Muhittin B. yeni liseyi açarken

Aksarayda yeni yapılan Pertevniyal lisesinin açılma resmi dün saat dörtte yapılmıştır.

Merasimde vali Muhittin B., maarif emini Muzaffer, maarif müdürü Haydar, evkaf müdürü Niyazi Beyler ve Istanbul maarif mensuplarından mürekkep davetliler hazır bulunmuştur.

Merasime saat dörtte maarif emini muzaffer Beyin kısa bir nutkile başlanmıştır.

Muzaffer B. "Istanbul maarif.

[Alt tarafı 4 üncü sayıfada]

Birinci kur'amız

Nevakit çekilecek?

Birinci tertip kuponlarımızın adresleri tamamen gelmiştir. Bu kuponların bamillerine ait hediyeler de idaremizce hazırlanmış bulunmaktadır. Müsabakamıza iştirak eden karilerimizin teşrini evvelin dokuzuncu perşembe gününden on ikinci pazar gününe kadar dört gün zarfında Vakıt idaresinde müsabaka memurluğuna müracaat ederek kur'alarını bizzat çekmeleri ve hediyelerini almaları rica olunur. Kur'a keşidesi saatleri öğleden sonra birden beşe kadardır. Kur'asını çekmiye gelenler 45 kuponu müsabaka memuruna tevdi edeceklerdir.

BUGÜN
12
SAYIFA

Ali Cenani B. le:

Dün muhakememiz vardı

Vakıtın neşriyatı hilekârane olmamış, Vakıt, bilâkis hilekârlıkla mücadeleyi kendisine vazife bilmiştir

"Ali Cenani Beyin kaçtığını söyliyen Türk adliyesidir„

Kıymetli avukatımız Galip Hikmet B.

Ankara, 29 (Telefon) — Ali Cenani Bey tarafından gazetemiz aleyhine açılan davanın rüyetine bugün saat 14 te başlandı. Maznun mevkiinde mes'ul müdürümüz Refik Ahmet Bey, davacı mevkiinde Ali Cenani Beyin vekili Cemal Hâzım Bey, müdafaa mevkiinde de Galip Hikmet ve Hâmit Şevket Beyler bulunuyorlardı.

Davaya başlanmadan evvel Galip Hikmet Bey ayağa kalkarak mürur zamana ait bazı söyliyecekleri bulunduğunu ve bunların arkadaşı Hâmit Şevket Bey tarafından bildirileceğini söyledi. Hâmit Şevket Bey şunları söyledi:

— Ali Cenani Beyin vekili Beyefendinin verdiği dava arzuhali gerçi 11 mart tarihlidir. Fakat arzuhal kanunî evsafı haiz değildir. Ceza usulü muhakemelerinin muayyen maddesinde şahsî davanın nasıl açılacağı bildiriliyor. Bu istida ise kanunun tarifatına uygun değildir. Ali Cenani Beyin vekili bunu bildiği için ayrıca bir istida vererek eşkâl ve icabatı kanuniyeyi yerine getirmiştir. Bundan evvel 11 martta istida gelmiş olak icap ederdi. Matbuat cürümlerinde müruru zaman üç aydır. Dava asıl 20 martta verilen istida ile ikame edilmiştir. Bu tarih ise müruru zaman müddetinden sonradır. Hakkı davanın sukutunu talep ederim.

Bu sözlere mukabil tarafın vekilleri itiraz etmişler ve mahkeme heyeti müzakereye çekilmiştir. Yarım saat sonra mahkeme heyeti salona gelerek tatbiki istenilen maddeye göre hakaret ef'alinde müruru zamanın varit olamıyacağını bildirdi. Esasa geçildi. İstintak kararnamesi ve Ali Cenani Bey hakkında Vakıt gazetesinde vukubulan neşriyat reis tarafından birer birer okundu. Davacı vekili ayağa kalktı, davasını teşrih sadedeinde bazı şeyler söyledi. Bu meyanda Vakıt gazetesi neşriyatının, kanunu bilerek, kanundan çekinerek fakat Ali Cenani Beyi tezyif ve teşhir için mümkün olan her şeyi ihtiva ederek yapıldığını söyledi. Bu arada bu neşriyatın hilekârane denebilecek şekilde muvaffakiyetkârane olduğunu söyledi. Avukatımız Hikmet Bey hemen ayağa kalkarak bu sözü şiddetle reddetti. Müteakiben mahkeme reisi bu iddiaya ne diyeceğini Refik Ahmet Beyden sordu. Mes'ul müdürümüz Refik Ahmet Bey ayağa kalkarak şunları söyledi:

Mesul müdürümüzün sözleri

— Efendim, davacımız Ali Cenani Bey B. M. Meclisinde azadır, kendisinin bu temsil sıfatına hürmetimiz vardır; cereyan edecek olan dava ise mevzuu ve müstenedatı itibarile Ali Cenani Beyefendi hakkında bazı hürmetsizce sözlerin sarfına, şuyu ve tekrarı asla arzu edilmiyecek hadiselerin gelmiş geçmiş, maziye karışıp unutulmuş hadiselerin yeniden ortaya saçılıp dökülmesine sebep olacaktı. Burada B. M. Meclisinin bir uzvu hakkında hürmetsizce sayılabilmek ihtimali de olan bazı sözlerin pek mukaddes olan müdafaa hakkının bizi sevkedeceği zaruret ilcasile dahi söylenmiş olmasını arzu etmiyorduk.

Bundan dolayı hüsnü niyetimizi in-

bat için hürmetsizce söylemek istemiyecektim, hatta davadan feragat etmesini istiyecektim. Fakat görüyorum ki davamızın vekili başka vedilerde; feragat etmiyor da... Öyle ise söyliyeceğim sözlerin bazı yerlerini meraret karışmış hissederlerse buna da lûtfen tahammül etsinler.

Neşriyatımızın hesabını her yerde, her an, her satırına kadar vermiye hazırız. Biz Ali Cenani Beye hakaret etmedik. Dava arzıhallerinde tarihlerini zikrettikleri VAKIT nüshaları muhtelif yerlerinde Ali Cenani Beyin ismini ihtiva ediyorsa bunun saiki kendisine hakaret etmek kasdı değildir. Bunun iki saiki vardır: Birisi hale, birisi istikbale aittir. Teşkilâtı esasiye kanununun bize vermiş olduğu serbestii matbuat hakkını kullanarak binlerce karimize karşı ifasına mecbur olduğumuz havadis vermek vazifemizi yaptık, olup biten işleri tesbit ettik, söylenilen, duyulan, hatta yazılan şeyleri tesbit ve tekrar ettik. Gazetecilik kısmen de tarihe bir hazırlık demektir. istikbale karşi da bu borcumuzu ödemiş olduk.

Davacının hakkımızda tatbikını istediği madde hakaret ve sövme cürümlerine aittir, neşriyatımızı hakaret saymak istiyorlar, biz onların havadis olduğunu söylüyoruz. Şu halde işin başında havadisle hakaret arasındaki farkı tesbit etmek lâzımdır.

Havadis karii vakıalardan, şayialardan haberdar etmek için yazılır, havadis bitaraftır, tecavüz değildir, hakaret değildir. Ali Cenani Beyin günün birinde Ankaradan ayrılıp seyahata çıkması bir havadistir, Ali Cenani Bey meşrutiyetin ilânındanberi yirmi bu kadar yıl millet vekilliği etmiş, hatta devlet vekilliği etmiş bir adamdır. Siyasî hayatı itibarile kalkıp oturması bile milleti alâkadar eder, kaldı ki Ali Cenani Bey divanı âlide mahkûm olmuş, 177.000 küsur lirayı devlet hazinesine ödemiye mahkûm olmuş, ödeyememiş, muhtelif kimselere bono vermiş, ödeyememiş, bunların haricinde memuriyet esnasına ait muhtelif işlerinin divanı muhasebatça tetkikine lüzum görülmüş olduğu sırada Ankaradan ayrılıp seyahate çıkmıştır ve bu seyahat o kadar esrarengiz bir şekilde vuku bulmuştur ki ne devlet, ne millet meclisi, ne ortakları, ne alacaklıları, hatta ne de ailesi vukuundan evvel bu seyahatten haberdar olamamışlardır. Ali Cenani Bey izin istemek için B. M. M. reisliğine müracaat ettiği zaman istidanamesinde karaciğerinden hasta olduğunu, tedavi edilmek üzere acilen Viyanaya gitmesi lâzım geldiğini bildirmiş, meclisten izin çıkmasını beklemeden ve B. M. M. reisini Viyana hikâyesile avutmıya kalkışarak muakis bir istikamete, Adanaya, Halebe, Şama, Süveyşe, Mısıra gitmiştir. Müstacelen tedavi edilmesi ve tedavisinin Viyanada yapılması icap eden adam için Viyanaya giden en kısa yol Anadoludan Suriyeden, Mısırdan mı geçer... Bu sualin cevabını istiyorum. Ali Cenani Beyin coğrafya malûmatının noksan ve ya tamam olması beni alâkadar etmiyor, fakat arzetmek istediğim nokta şudur ki devlet hazinesine 177000 lira borçlu olan bir adamın günün birinde ortadan sır olması, mantık ve aklı selim barbar bağırarak teslim eder ki, bir havadistir, mühim bir havadistir, bundan kariini haberdar etmiyecek gazeteci vazifesini yapmamış sayılmalıdır. Biz bu vazifeyi yaptık.

Efendiler bizim yaptığımız alelâde bir zabıta vak'asını gazeteye geçirip karie nakil ve hikâyeden ibarettir.

Ali Cenani Beyin Ankaradan gaybubetinden sonra Dahiliye Vekili Şükrü Kaya imzasile Başvekâlete yazılmış olan tezkerenin suretini okumam için ruhsatınızı niyaz ederim; dahiliye vekili diyor ki:

"Bu ayın dokuzunda Doğruluk şirketi müteahhidi Hüseyin Hüsnü ve mezkûr şirket kâtibi Faik Beyler polis müdürlüğüne gelerek Ali Cenani Beyin üzerinde bir çok para olduğu halde dokuz gün evvel Adanaya müteveccihen hareket ettiğini ve ayın ikisinde Adanada görüldüğü Cevdet İzrap ve İshak Refet Beyler tarafından çekilen telgrafa cevaben Adana polis müdürlüğünden alınan telgraftan anlaşıldığını ve üzerinde kasadan alınmış 34000 lira ile şirket namına, ziraat, emlâk ve Osmanlı bankalarından poliçe suretile aldığı miktarı meçhul bir para bulunduğu ve bütün vesaik ve defterleri beraber götürdüğü cihetle şirket namına daha ne kadar para aldığının gayri malûm olduğunu ifade etmişlerdir. Polisçe yapılan tahkikatta Ali Cenani B., in Ankaradn Adanaya gelerek bir gece orada kaldıktkan sonra ayın üçüncü günü yataklı vagonla Gaziayıntaba gitmek üzere hareket ettiği halde oraya gitmediği ve nerde bulunduğu Adanada ticaretle müştegil Ayıntaplı Pazarbaşı zade Nuri Beye gelen telgrafta bildirilmesi üzerine tahkikatı lâzime icra olundukta Nuri Beyin ifdesine nazaran mumaileyhin pek meyus ve bedbin bir halde bulunduğu ve bin liralık evrakı naktiye mukabilinde 105 altın mübayaa ederek Ayıntaba gideceğini söylemiş olduğu anlaşılmıştır. Fevzipaşa istasyonunda trenden inmiyerek elinde pasaportu olmadığını gören yataklı vagon kondüktörü Halebe gidemiyeceğini söylemesi üzerine - ben mebusum gidebilirim - demiş ve bu suretle yoluna devam ederek Halebe ve oradan hattın müntehası olan Tarablus Şama gittiği kondüktörün beyanatından müsteban olmuştur. Vekâleti âcizide bundan başka malûmat olmadığı maruzdur efendim.

Dahiliye Vekili Şükrü Kaya

Muhterem, reis beyefendi, muhterem hâkimler, bir meb'usun izinsiz, pasaportsuz, kanunsuz firar ettiği hükûmete haber veriliyor, ortakları telâşa düşüyorlar, bir taraftan onlar, bir taraftan hükûmet tahkikat yapıyor biz emri vaki halinde olan bu hadiseyi hükûmetten duyuyoruz, bu zabıta vak'asını yazıyoruz, Ali Cenani Beyin hareketini kaçmakla tavsif yerinde olur dediğimiz için bizi dava ediyorlar. Bu hareketi bu suretle tavsif eden biz değiliz, kendi alacaklıları, şerikleri, nihayet resmî hükûmet tahkikatıdır.

Dahiliye Vekili Beyefendiden sorulabilir: Ali Cenani Beyi Türkiye hudutları dahilinde aratmamış mıdır? Hariciye vekili Beyefendiden sorulabilir: Ali Cenani Beyi Türkiye hudutları haricinde aratmamış mıdır? Tabii şartlarla seyahat eden adam hakkında böyle bir taharri tahrik edildiği veki midir?

Ali Cenani B. burada bulunmadığı sırada B. M. M. kâtibi umumisi Veysel Beyin imzasile Ali Cenani Beyin oğluna gönderilmiş olan mektubu okuyorum:

Efendim;

Pederiniz Gaziayıntap meb'usu Ali Cenani Beyin mezuniyet talebi gaybubeti şayiası üzerine meclisi âli heyeti umumiyesine sevkedilmemiş ve binaenaleyh tabiatile izinsiz addedilmekte bulunmuştur. Pederinizin gaybubeti iki ayı tecavüz ettiği halde meb'usluktan iskat edileceği de şüphesizdir. Adresinin meçhuliyetine binaen keyfiyetin sureti resmiyede kendisine tebliğine imkân görülemediğinden bu cihetin münasip bir vasıta ile kendisine tebliğ ve iş'arının vesatetinize tevdii zarurî görülmüştür efendim.

B. M. M. Kâtibi umumisi: Veysel

Bu mektup neyi ifade eder...

Ankara icra memurluğu Hakimiyeti Milliye gezetesinin 8 kânunusani 1930 tarihli 3025 numaralı nüshasında son sayıfasının üçüncü ve dördüncü sütunlarında bir ilân neşretmiştir, aynen okuyorum:

Ankara icra memurluğundan: Hazinei maliyeye 177,755 lira 22 kuruş borç ve 28 nisan 928 tarihinden itibaren faizi nizamî ve 2250 lira 16 kuruş masarifi muhakeme ve 500 lira ücreti vekâletin tediyesine mahkûm olan ticaret vekili sabıkı Ali Cenani Beyin hazine namına mubayaa edip kendi namına devri divanı âli iktızasından bulunan merkezi İstanbulda Galatada bulunan Adapazarı ahşap ve demir sanayii Türk anonim şirketindeki altı bin küsur hissenin ihtiyaten haczini natık mukaddema tanzim kılınan hacizname üçüncü şahıs Dr. Ferit Rasim Beye 1-8-928 tarihinde İstanbul icra riyaseti vasıtasile tebliğ ve Gaziayıntaptaki gayri menkulâtı ihtiyaten mahcuz bulunduğundan emvali mezkûrenin satışı hakkındaki talep üzerine borçluya gönderilen ikinci ihbarname ikametgâhında bulunamadığı ve hali hazır ikametgâhı da meçhul olduğu ve firar eylediği beyanile bilâ tebliğ iade kılınmış olduğu cihetle her iki hususdan dolayı alacaklı vekilinin talebile ilânen tebligat ifasına karar verilmiştir. Tarihi ilândan itibaren bir ay zarfında borcunu ödemediği ve bu baptaki şifahî ve tahrirî bir müracaatı vaki olmadığı takdirde icra takibatının gıyaben devam edeceği malûmu olamk ve ikinci ihbarname makamına kaim olmak üzere keyfiyet ilân olunur.

Muhterem hâkimlerim, Türk zabıtası bir adamın firar ettiğini söylerse, Türk Adliyesi bir adamın firar etmiş olduğunu kabubl eder ve ona göre muamele yürütürse biz bu zabıtaya ve adliyeye inanmak mecburiyetindeyiz. Elindeki ilân gösteriyor ki Ali Cenani Beyin firar etmiş olduğunu söyliyen Türk adliyesidir. Davacımız bu adliyeye inanmamızı bizim için bir cürüm sayıyorsa: "EVET, diyoruz, BİZ BU SUÇU İŞLEDİK, BU SUÇ BİZİM MEFHARETİMİZDİR.„

Ali Cenani Beyin gaybubeti havadisi ve ona müteferri olarak yazılan şeyler bir bir okunursa VAKIT gazetesinin o neşriyatı yaparken tamamen ve her zamanki gibi memleket menfaatini koruma endişesile mütehassis olduğu görülür. Günün birinde bir adam, fakir Türk köylüsünün, Türk işçisinin, Türk halkının devlet hazinesine kuruş kuruş biriktirip verdiği paradan 177,755 lirasını alıp ta kimseye haber vermeden çekip giderse matbuat susmalı mıydı? Biz bu meş'um sükûtu ihtiyar edemezdik, susmadık, kaçak vekilden hesap istemek efkârı umumiyenin hem hakkı hem de vazifesidir.

Hakaret saydıkları neşriyatımız arasında "ticaretçi vekil„ tabirini de işaret etmişler. Bu telgraflarda müteamil ve müstamel olduğu veçhile kısa kelimedir, ticaret ve iktısat vekâletini işgal etmiş olan zat demektir. O yazı gazetemize ankaradan telgrafla bildirilmiştir, bu kadar uzun lâfı yazıp fazla para vermemek için ihtisar ihtiyar olunmuştur. Davada işaret ettikleri cümlelerden biri de "son zamnlarda Ali Cenani Bey işçilerine para veremez olmuştu„ cümlesidir, bir adamın malî zarurete düştüğünü söylemek hakaret sayılmaz. Yazımızın bir yerinde de "az zamanda çok servet sahibi olmasındaki keramete kimsenin akıl erdiremediği Ali Cenani Bey....„ demişiz, bu cümle bu zatın memuriyeti zamanındaki muhtelif yolsuzluklarına imadır, hakaret değildir, ve bu yolsuzlukların her biri ayrı ayrı saçılıp ortaya dökülebilir, icabında ayrı ayrı konuşulabilir, bu işlerden dolayı davacımız hakkında tahkikat ve takibat ta yapılmıştır, icabında isbatı da mevzubahsolabilir. "Şeriklerine ait avansı cebine koyarak gitti„ cümlesi de şeriklerinin ifadelerinden alınmıştır, şerikleri zabıtaya müracaatlarında böyle söylemişlerdir, havadistir, hakaret değildir. "Çapraşık hesapları divanı muhasebatta tetkik ediliyor„ cümlesi de bir vakianın ihbarı mahiyetinde havadisten başka bir şey değildir. Bu hesaplara çapraşı kdenilmesi tetkikinin divanı muhasebatta hayli uzun sürmüş olmasındandır. Bunlar da memuriyetinden mütevellit işler olduğu için icabı takdirinde isbatı bile mevzubahsolabilir.

Ali Cenani Bey malî vaziyeti itibarile çok fena bir vaziyette idi, borçlarından maada Gaziayıntapta aleyhine açılmış alacak ve tasarruf davaları vardı, bu müşkülâtla çarpışmak ve ya kaçmak şıklarından ikincisinin tercihi seciye kıymetini izhar eder, dedik, bu söz ancak bu adamın tabiaten mücadeleci olmadığını ifade etmektedir, biz kendisine seciyesiz demedik, fakat istitraden şunu da arzedeyim ki Cümhuriyet gazetesi bir sporcuya seciyesiz dediği için Bursa asliye ceza mahkemesinde muhakeme edilmiş, seciye kelimesinin huy manasına geldiği orada da bir kere daha teyit edilmiş, seciyesiz kelimesinin hakaret teşkil etmiyeceğine karar verilmiş, temyiz mahkemesi bu hükmü tasdik etmiştir. Bu söz hakaret değildir.

Ali cenani Beyin Mısırda gazeteciler tarafından azim gürültü ile teşyi edildiğini orada çıkan El Ehram gazetesinde okumuş, bu zatın oradaki hayatına ve seyahatine ait bir havadis olarak iktibas etmişiz. Bir adam teşyi edildi, gazeteciler merak edip telâşla, gürültü ile geldiler, kendisile konuştular, teşyi ettiler demek de cürüm müdür?

Ali Cenani Bey, malûm şekilde Türkiyeden ayrılıp gittikten sonra memlekette büyük bir merak ve alâka uyandırmıştı, kendisine ait en küçük bir haberi gerek ailesi, gerek başkaları heyecanla bekliyorlardı, bu arada bu zatın yol arkadaşı olan bir kadına samimî iltifat gösterdiği duyulmuş, seyahatine ait bir havadis olarak gazeteye dercolunmuş. Davacımız bunu da hakaret sayıp arzıhalinde işaret etmiş. Tuhafımıza gitti. Evli ve çoluk çocuk sahibi bir zat olan Ali Cenani Bey hiç olmazsa bu meseli kurcalamamalıydı. Biz hayat sigortasına yazdırmak vadini ve buna mukabil refakat teklifini muhtevi bazı mektupların bazı kimseler tarafından bazı hanımlara gönderilmiş olduğunu da biliriz. Bunları muhterem mahkememiz huzurunda nevzubahsetmek eğlenceli olurdu, hatta kim bilir, belki bu mektupları ibraz etmek te kabildi, fakat biz kimsenin hususî hayatile meşgul olmak arzusunda değiliz; yalnız şu noktayı kaydedelim ki bir erkeğin bir kadına iltifat ettiğini söylemek nihayet o erkeğin refikasile arasının açılmasını tehlikesini inatçı edecek bir boşboğazlık olur, fakat hakaret değil...

Dava arzıhalinde gazetemize dercettiğimiz bir karikatürden de bahsediliyor, bu bir lâtifeden ibarettir, çöller diyarına azmi raheden Ali Cenani Beyi bir devenin yanında ve cebi evrakı naktiye ile sıvarken gösteren bu resmin altında Ali Cenani Beyin şu kadar bin lirayı deve yaptığının resmidir yazılı. Bu bir lâtifedir ve lâtif bir lâtifedir, şerefi mizah muharririmize ait olan güzel bir buluş, zeki bir nükte, zarif bir tebessümdür ve asla hakareti muhtevi değildir.

Muhterem mahkememizin sabrını sui istimal etmiş olmaktan korkarak son bir kaç söz daha ilâve etmek istiyorum: Bütün söylediklerim yazılarımızın hadiseleri tesbit, karie ve tarihe ihbar mahiyetinde olduğunu gösterdi. Bu havadisler bizim neşriyatımızdan evvel Ankarada söylenilmiş, duyulmuş, alışlar yapmış, resmî tahkikata zemin teşkil etmiş, hatta neşriyatımızdan bir gün evvel İstanbulda Akşam gazetesinde müteakiben bizimle beraber İstanbul ve Anadolunun bütün gazetelerinde yüzden fazla gazetede çıkmış havadislerdir. Bunlar hakaret değildir, muhtelif lisanlarda intişar eden yüz kadar gazete bir adama hakaret etmekte ittifak edemezler, buna sebep ve imkân tasavvur olunamaz. Neşriyatın bu derecede umumî ve şamil olması da gösterir ki o günlerin en mühim merakaver bahsi olan Ali Cenani Beyin gaybubeti hadisesi ve teferrüat ve tafsilâtı bütün gazetelerde havadis olarak yazılmıştır. Havadis cürüm değildir, yazdıklarımızı doğru haber diye yazdık, fakat bunların içinde asılsız olanları da varsa onun davacısı da Ali Cenani Beyden başkası olmak iktıza eder, asılsız neşriyat cürmünün takibi müddeiumumiliğe aittir, müddei umumilik böyle bir takipte bulunmamıştır, demek ki neşriyatımız asılsız da değildir.

Maruzatımın başında havadisle hakaret arasındaki farkı tesbit etmek lâzımdır demiştim. Havadisin ne olduğunu arzettim, hakaret ise cürümdür ve cürüm teşkil etmek için de kasde mukterin olması icap eder. İşte ceza kanununun 45 inci maddesi: cürümde kasdın bulunmaması cezayı kaldırır.„

Ali Cenani Bey bizim kendisine hakaret etmek kastımız olduğunu iddia edebilir mi? Ben kendisile bir defa bir yerde oturup konuşmuş değilim, tanımam, aramızda gelip geçmiş hiç bir hadise yoktur. Binaenaleyh kendisine karşı hakaret kasdı taşımama aklen ve mantıkan imkân tasavvur olunamaz. Gazetemizin imtiyaz sahibi Mehmet Asım Bey B. M. Meclisinde meb'usluk sıfatından dolayı arkadaşımdır, Ali Cenani Bey, Mehmet Asım Beyin kendisine karşı husumet ve hakaret kasdı olduğunu da asla iddia etmiyecektir, böyle bir kast olsaydı bundan evvel elimize pek mükemmel fırsatlar geçmişti, Asım B., Ali Cenani B. hakkında tahkikat yapan encümende aza olarak bulunmuş ve bir çok yolsuz işlere vakıf olmuştu, o zaman o tahkikat ve onu takip eden divanı âli mahkûmiyeti vesile addedilerek bu kast tatmin edilebilirdi yapılmadı, çünkü yoktur. Fakat vaktaki Ali Cenani Beyin haksız hareketleri memlekette umumî bir hadise ehemmiyet ve mahiyetini aldı, o zaman gazetecilik vazifesini mecburen ifa ettik. Ali Cenani Bey memlekete döndüğü zaman da muharririmiz kendisini ta Ahi Mesutta karşıladı, herkesin merak ettiği bu hadise hakkında izahat istedi. Ali Cenani Beyin teessür ve teessüflerini de muhtevi olan ve hadisatı kendi noktayı nazarından tasvir eden beyanatını derhal dercederek hüsnü niyetimizi gösterdik.

Mes'ul müdürümüzün ifadesinden sonra Galip Hikmet B. ayağa kalktı. Müdürümüzün sözlerini itmam ve takviye eden hukuki kıymeti haiz kuvvetli ifadatta bulundu. Neticede Refik Ahmet Beyin suretini okuduğu, Dahiliye Vekâletinden Başvekâlete yazılmış tezkerenin, B. M. M. umumî kâtibliğinden Ali Cenani Beyin oğluna yazılan mektubun, Ankara icra dairesinin Ali Cenani Beyi firari ilân eden kararının ve bu zat hakkında Divanı âli hükmünün celbini, neşriyatımızın havadis mahiyetinde olup olmadığının tesbiti mesleki ve gaztetecilik ilmine ait bir iş olduğu için bu ciheti tetkik için ehli vukuftan mürekkep bir heyet teşkilini istemiştir. Mukabil taraf vekilleri buna itiraz ederek hakaret filinin isbat edilemiyeceğini iddia etti. Glip Hikmet Bey hakaretin isbatına gitmediğini, easen hakaret mevcut olmadığını, ancak neşriyatına, vaki bir zabıta vek'ası hakkında hükûmet tahkikatının esas teşkil ettiğini, mesele hakkında resmî tahkikat ve esas mevcut olduğunu ve bu cihetin isbatı zımnında bu talepleri dermeyan ettiğini söyledi ve talebinin kabulünde ısrar etti.

Mahkeme heyeti müzakereden sonra ehli vukuf teşkiline lüzum olmadığını bildirerek muhakemeyi 16 teşrini evvele talik etti.

[Telgarf haberlerimiz 6 ıncı sayıfada]

Hükûmet vergileri idirecek

[Üst tarafı 7 inci sayıfada]

Bankalar Sigortalardan vergi kalkacak, ihracat eşyasından, dahilî mamulâttan alınan vergilerden HER İKİSİ VE YA MUHAKKAK BİRİSİ kaldırılacaktır.

Ve bu kalkan vergi kazanç vergisine dahil edilecektir.

Yeni lâvihalar

Ankara, 29 (A.A) — Cümhuriyet Halk fırkası grupu riyasetinden bildirilmiştir:

Cümhuriyet Halk fırkası meclis grupu bugün dahi Afyonkarahisarmeb'usu Ali B.in riyasetinde içtima ederek müzakerelerine devam etti. B. M. M. nin tatili faaliyetine tekaddüm eden günlerde hükûmetin tetkik ve ihzarını vait ve temin ettiği mali meseleler ve kanun lâyihaları etrafında maliye vekilinin izahatı dinlenildi ve söz alan hatiplerin mütacla ve noktai nazarları ile bir kat da tenvir olundu.

Grup yarın daha iktısadî meseleler etrafındaki müzakerelerine devam edecektir.

Programın esasları

Ankara, 29 — Yeni kabine, prgramının esas hatlarını hazırlamıştır. Bugün sabahtan itibaren Halk Fırkası gurupu toplanarak bu programı münakaşa edecektir.

Hühûmetin programı, birkaç gün evvel fırkada cereyan eden müzakerelerde muhtelif meb'uslar tarafından ileri sürülen ve ekseriyetin tasvibine mazhar olmuş gibi görünen fikir ve tenkitler nazarı dikkate alınarak ona göre tanzim edilmiştir.

Bu noktai nazardan bazı kanunların tadil edileceği anlaşılıyor. Müzakere esnasında sui istimallerden de şikâyet edildiği ve bu ahval ile ciddî surette mücadeleye memurin kanununun bazı maddelerinin mâni olduğu söylendiği için bu kanunun da tadil edilmesi çok muhtemeldir.

Fırka grupundaki müzakere üç gün devam edecektir. Perşembe günü meclis toplanacak ve kabine programını okuyacak itimat reyi istiyecektir.

Fethi Beyin bu münasebetle söz alacağı ve uzun bir nutuk irat ederek şiddetli hücumlarda bulunacağı zannediliyor. Bazı meb'usların da söz alması muhtemeldir. Bu sebeple müzakerenin o gün bitmiyeceği ve cumartesine kalacağı tahmin ediliyor.

Saraylarımız filme çekiliyor

Klot Harerin öldüren adam isimli eserini filme almak üzere Berlinde Terra filim şirketi müdürlerinden M. Jak Altonun ve Operatör Kurt Conrantın şehrimize geldiklerini yazmıştık.

Operatör artistler gelinceye kadar filmin manzara kısımlarını almaya dünden itibaren başlamıştır.

Resimlerimiz operatörü Dolmabahçe sarayında filim alırken gösteriyor.

SPOR

Balkan Olempiyadı etrafında

Istanbul mıntakası riyaseti sporcuları olempiyada gitmekten menediliyor

Kafile reisi Burhanettin beyin beyanatı

Dün akşam geç vakit Istanbul mıntakası riyasetinden iki tebliğ aldık. Biri mıntakaya mensup atlet ve güreşçilerin Balkan olempiyadına iştiraklerine müsaade edilmediği hakkında, diğeri de Federasyonları bertaraf etmek üzere umumî bir toplanması için...

Halbuki beri tarafta bu işle meşgul olan atletizm ve güreş Federasyonları ayni sporcularla beraber iki gün sonra Atinaya hareket için son hazırlıklarını yapıyordu. Bu hususta hareket saatini bile Yunanlılara bildirmişti!

Böyle garip bir vaziyet ihdas eden tebliğler şudur:

Istanbul mıntakası riyasetinden: Mıntakamız atletizm ve güreş heyetleri Atina'da icra edilecek Balkan oyunlarına, hiç bir hazırlık yapılmamış olması ve iştirak halinde neticenin mucibi şeref bir vaziyet temin edemiyeceği mülâhazasile, Istanbul idmancılarının iştiraki muvafık olmıyacağı kararını vermiştir. Binaenaleyh mıntakamıza mensup atlet ve güreşçilerin işbu müsabakalara iştirakten menedildikleri tebliğ olunur.

Istanbul mıntakası riyasetinden: Müddetleri hitam bulmuş ve şekli nizamilerini kaybetmiş oldukları halde mıntakalar umumî kongrelerini icra etmemek suretile müsabakalara iştirak etmeleri mıntakamızın nizamnamesine muhalif olduğundan, bu hususta vuku bulacak her türlü müracaatların reddine karar verilmiştir.

Balkan olempiyadı kafilesi Burhanettin B.

runa hotbehot müdahale eden federasyonlarla her gün zühur eden müşkülâtın izalesi hususunda görüşülmek üzere mıntakamız umumî kongresinin fevkalâde olarak içtimaa daveti tekarrür etmiştir. Binaenaleyh 17 birinci teşrin 930 Cuma günü kulüplerimiz murahhaslarının Beyoğlu'nda C. H. F. merhezinde saat 14 te toplanmaları ehemmiyetle tebliğ olunur.

Biz dün gece bu vaziyet karşısında, gerek intihap edildiği Balkan olempiyadı kafilesinin reisi sıfatile, gerekse atletizm ve güreş Federasyonlarının reisi ve reisi sanisi olması hasebile Burhanettin Beye müracaat ettik. Burhanettin Bey bize şu beyanatta bulundu:

— Mıntaka heyetlerinin bu tarzda bir karar ittihaz etmelerine nizamî bir ihtimal vermiyorum. Haricî temaslara ait bir fikir ve karar vermek salâhiyetini haiz değildirler. Kaldı ki Istanbul mıntakası Balkan olempiyadı hakkında ötedenberi kâh atıl, ve kâh menfi vaziyet almıştır.

Bu arkadaşlar Balkan oyunlarına hazırlanma mesaisile alâkadar görünmemiş ve oyunlara iştirak edecek gençlerin koşacakları piste sarfedilmek için bundan evel kendilerinden rica ettiğim iki yüz liralık avansı bile deriğ etmişlerdir. Daha garibi, bu zevat resmen Federasyonumuzla hiç bir temasa girmiyerek ağızdan ağıza duydukları şeylerle iktifa etmekte ve yanlış rivayetlere binayi hissiyat eylemektedirler.

Bunun en bariz misali şudur: Balkan olempiyatlarına güreşçilerin iştiraklerine dair verilmiş karar yoktur. Çünkü Balkan programında güreş dahil değildir. Atletizme gelince, dört aydan beri bilâfasıla çalışan gençlerin vaziyetleri şimdiye kadar bu derece iyi olmamıştır. Netekim (Pari üniversite) isimli Fransız takımile burada aldıkları netice ayni takıma karşı Bükreşte Romenlerin aldıkları neticeden parlaktır.

Neşredilen tebliğlerin Federasyonlarca tarzı telâkkisine gelince, henüz bir karar ittihazı için içtima etmemiş olmamıza ragmen diyebilirim ki Federasyonlar madun heyetlerimizin böylece harici salâhiyet karar vermemesini kendilerine ihtar etmekle ve nizamî işlerine bakmayı hatırlatmakla iktifa edeceklerdir.„

Efgan millet meclisi

Amanullah Handan, beraber götürdüğü elmasları istiyor

Efgan kıralı, millet meclisinin Reisi olacak

Amanullah Han ile elmasları geri istenen sabık kıraliçe Süreyya Hanımefendi bir arkadaşile

Tahran, 29 (A.A) — Röyter ajansına bildirildiğine göre, Efgan millî meclisi son içtimaında bir millet meclisi ve şehirlerle vilâyetlerde belediye daireleri tesisini ve Amanullah han tarafından ilga edilmiş olan üç renkli bayrakla rütbe, nişan ve fahrî unvanların yeniden ihdasını kabul etmiştir. Meclis, emvalinin iadesi hakkında Amanullah Han tarafından verilen istidayı ret ve sabık hükümdarın beraber götürdüğü elmasların iadesini talep etmeğe karar vermiştir. Meclisin salâhiyettar bir murahhası kırala devlet işlerinin idaresi için müşarünileyhin meclise bizzat riyaset etmesi hakkında meclis tarafından izhar olunan arzuyu iblâğ etmiştir.

Danimarka sefiri

Danımarka sefiri Mösyö Otto Mohr, mezuniyetini bitirerek dün, şehrimize avdet etmiştir.

M. Hamerih

Ingiliz - Türk muhtelit mahkemeleri reisi M. Hamerih dün şehrimize gelmiştir.

" VAKIT "ın tefrikası 74

BU KADIN KATİL DEĞİL

Yazan: S. S. Van Dayn

Nakleden: Ömer Fihem

— şimdi söyliyeceğim.

Markam hakikate karşı mücadele ediyordu. Bütün delillere rağmen onun kumandana katil demiye dili varmadığı anlaşılıyordu. Nihayet.

— Hayır hayır, dedi Stiti dinlemeden size hiç birşey söyliyemiyeceğim.

Biraz bekliyelim. Muhasip nerede ise gelir.

Bir çeyrek sonra Stit geldi. Odada bulunanları mutat sümüklüğü ile selâmladı. Vansa bakarak gülümser gibi oldu. İlk sözü ona hitaben söyledi!

— Bana iyi bir zemin hazırladınız. İşim verdiğiniz malûmattan sonra çok kolaylaştı. Eğer kumandanı biraz daha meşgul edebilseydiniz her halde arzunuzdan fazla malûmat edinebilecektim. Kumandan rahat vermedi ki. Her dakika beni gözetliyordu.

Vans cevap verdi:

— Vallahi ben elden geleni yaptım. Dün yemek vakti siz hesaplarla istediğiniz gibi meşgul olasınız diye, kumandanı oradan aşırmak için çare düşünmeğe kafa patlattım. Leakokun itirafnamesi eyi bir vesile oldu. Onu muddei umumî ile birlik olup çağırtmaklığım yüzünü görmek istediğimden değil, sırf yazıhanenin boş kalmasını arzu ettiğimdendi.

Muddei umumî muhasibe sordu:

— Ne buldunuz?

— Bir çok şeyler.

Cebinden bir kâğıt çıkardı. masnın üstüne koydu.

— İşte muhtasar bir rapor, dedi. Ben Mösyö Vansın nasıhatlerini tuttum. Veznedarın yevmiye defterine baktım. Makbuzları not ettim. Yevmiye defterinden defteri kebire geçirilenlere baktım. Her iki patronun da vaziyetini, şekli faaliyetini öğrendim. Kumandan çok sipekülâsyon yapmış, çok zarar etmiz. Borcu hadden fazla. Nekadar diyeyim, bilmem ki pek çok...

Vans sordu.

— Ya Alven Benson?

— Onun defterinde de aynı kombinezonlar var. O da ayni işleri yapmış. Fakat talili adam. Bir hafta evel Kolombüs Mators tahvilleri üzerine oynamış müthiş para kazanarak kasasına yatırmış. Bunu bana kâtibi söyledi.

— Demek Mösyö Stit, kardeşinin öldürülmesi kumandan için bir hüsnü talidir, ha, siz ne dersiniz? Bu suretle kasanın anahtarını ele geçirmesi herhale kendisini müşkül bir vaziyetten kurtarmıştır.

— Müşkül vaziyetten mi? Hapisten deyiniz, Mösyö Vans hapisten!

Muhasip gittikten sonra bir heykel gibi gayri müteharrik duran Markam gözlerini tavana dikti. Dayandığı bu son direk te çökmüştü.

Telefonun zili çaldı. Müddei umumî baktı. Söylenenleri dinlerken gözlerinde tam bir tevekkül ifadesi okunuyordu. Halsiz, bitkin koltuğun arkasına yaslandı:

— Telefon eden Hagedondu dedi, silâhın bizim aradığımız silâh olduğunu söyliyor.

(Devamı var)

Buğday fiatı

Nizamettin Âli B. ne diyor?

Cihan buğday piyasasının düşüklüğü Istanbul Ticaret borsasında da geçen haftarlarda mahsüs bir tesir göstermiş ve bir aralık mağşuş mallar 5 kuruşa kadar satılmıştır. Fakat memnuniyetle gördüğümüze göre buğday fiatları bir haftadır tekrar yükselmeğe başlamış ve dün borsada yumuşak buğday asgari 8 kuruş on bir buçuk ve âzami 8 kuruş otuz paradan muamele görmüştür. Dün bir aralık en temiz mal 12 kuruşa kadar satılmıştır.

Ticaret borsası kâtibi umumisi Nizamettin B. dün kendisile görüşen bir muharririmize borsada beş buçuk kuruşa buğday satıldığı hakkındaki bir gazetenin neşriyatını tavzih ederek buğday satışları hakkında şu beyanatta bulunmuştur:

— "Borsada beş buçuk kuruşa buğday satıldığına dair bana atfen yazılan bayanatı okudum.

Burada muharrir hata etmiştir. Söylenen şudur: Köylüye maliyet fiatı beş, beş buçuk kuruşa geliyor fakat Istanbul borsasında piyasa asgari 7,5- âzami 8 kuruştur.

Malûmdur ki istihsal merkezlerinde köylüye mal olan fiat ile istihlâk merkezi piyasasında satılan fiat arasında çok fark vardır.

Elbette fiatların sukutu iyi bir şey değildir fakat cihan buğday fiatına istikamet veren Şikago borsasında fiatların düştüğü görülüyor. Aldığımız gündelik telgraflarda bunların derecesini takip ediyoruz. Görüyoruz ki cihan fiatlarının tahavvülüne mukabil bizim buğdaylarımızın fiatı nisbeten müstakirdir. Ve hatta son zamanda mahsüs bir tereffü dahi vardır. Bu halin köylünün menfaatine olduğu şüphesizdir.„

Türk-Iran dostluğu

Tahran sefirimizin Iran gazetelerine beyanatı

Yeni Tahran sefirimiz Hüsrev B. iki dost memleket münasebatı hakkında Iran gazetelerine şu beyanatta bulunmuştur:

— Sevgili şahınız büyük asker Rıza Hani Pehlevinin şahsım hakkında ibraz buyurdukları iltifat ve teveccühlerini ırkdaş Türk milletine karşı muhabbeti kalbiyesinin bir nişanesi olarak telâkki ile minnettarlıklarımı alenen ifade etmeyi bir vicdan borcu bilirim.

Bilvesile söylemek isterim ki bugünkü Mustafa Kemal Türkiyesinin ricali ve bütün Türk kardeş ırktaşlarımızın Iranı müterakki, mes'ut, müreffeh görmek isterler.

Bugünkü Türkiye dahi Mustafa Kemalin işaret ettiği medeniyet ve yenilik yolunda koşmaktadır. Türkiye Cümhuriyetinin kimsenin toprağında gözü yoktur.»

Hüsrev B. bundan sonra Ağrıdağ hadisatından bahsetmiş ve hudut meselesi hakkında şunları söylemiştir:

Iki hükûmetin hubut asayişi noktai nazarından ayni derecede menfaattar ve alâkadar olduğu ve Türkiye hükûmeti için dahilî bir emniyet meselesi olarak pek ciddî telakki olunan bu meselenin dostluğumuzun icabatı ile münasip surette hallolunacağı tabiîdir.

Yepyeni bir mektep kazandık

[*Üst tarafı 1 inci sayıfamuzdadır*]

küşat resmini yapmak üzere bulunduğumuz Pertevniyal lisesile yeni bir faaliyet unsuru kazanmış oluyor„ diyerek söze başlamış, binanın vücuda gelmesinde büyük yardımları görülen evkaf idaresine ve Pertevniyal vakfı mütevellisi Osman Beye maarif idaresi namına teşekkürü bir vazife saydığını söylemiş sözü evkaf müdürü Niyazi Beye terketmiştir.

Niyazi B., Muzaffer Beyin sözlerine teşekkürle söze başlamış, vâkıfın namının hayırla yadına bir vesile teşkil edecek olan bu binanın Türk faarifi için hayırlı neticeler vermesi ve memlekette bu gibi irfan müesseselerinin artması temennisile sözlerine nihayet vermiştir.

Muzaffer B. Vali Beyden küşat resminin yapılmasını rica etmiştir.

Vali Muhittin B.:

— Kurdelesini keserek kapusunu açmak şerefi bana tevdi edilen Pertevniyal Lisesinin kıymetli gençler yetiştirmesini temenni, bu binanın vücuda getirilmesi için çekilen büyük müşkülatı yakından bilen bir imam sıfatile vakıf mütevellisi Osman beye teşekkürü bir vazife addederim. Sözlerile kapıya gerilen kurdeleyi kesmiştir.

Bundan sonra davetlilere mektep binası gezdirilmiş, hazırlanan büfeden izaz edilmiştir. Asrî bir tarzda inşa edilmiş olan mektep binası ilk mektep yapılacakken Aksaray civarında bir liseye olan ihtiyaç nazarı itibara alınmış ve binada bir lise açılmıştır. Bu münasebetle Istanbul belediyesinin bir noktaya dikkatini celbetmek isteriz. Tramvay yolundan başlayarak mektebin önünden geçen ve mahalle içerilerine kadar devam eden yol tamamile kaldırımsızdır.

Talebeyi sabah ve akşam kışın bir çamur deryası haline gelecek olan bu yoldan geçmekten kurtarmaki çin buraya bir yol yaptırmak lâzımdır.

Bu yeni lisenin müdürlüğüne kıymetli maarifçilerimizden Mahmut Ekrem B. getirilmiştir.

Mahmut B. başında bulunduğu irfan müesseselerinde daima iktidar ve ehliyetile temayüz etmiş bir zattır. Yeni vazifesinde de muvaffakiyet dileriz.

Küçük haberler

Rus filosu — Bugün Bahrisefitten limanımıza dönecektir.

Balıkçılık mutahassısı — M. Veberman ile deniz müşaviri Mehmet Ali B. arasında bir ihtilâf çıkmıştır.

Buna sebep mutahassısın memleketimizde tatbikine imkân olmıyan bir sistem istemesidir'

Suriyeye — Şehrimizden mühim miktarda kibrit gönderilmeğe başlanmıştır.

Pastırmalarımızın ıslahı — İçin Ticaret odast tüccara küherçele kullanılmasını bildirmiş tacirler buna itiraz etmişlerdir.

Ecnebi mekteplerde — Hususi bir doktor bulundurulması Maarif vekâletinden teblig edilmiştir.

Dokumacılar — Yeni gümrük tarifesinin tatbikine itiraz etmişlerdir.

SUTUNLARDA SEYAHAT

Müsavat istiyorum!

Memlekette kadın hakkı diye gittikçe büyüyen, hemen herşeyi doymaz hudutları içine alan lâstikten bir daire var. Bu daire, hak karşısında genişler, vazife önünde daralır. Kadın daha çarpışmak ihtiyacını duymadan, kafalarında mücadele davası şuurlu bir hale gelmeden en yüksek hak dereceleri önlerine serildi.

Erkeklerin bu cömertliği bilir misiniz neye benzer? Hani bazı çocuklar vardır. Durmadan vızıldarlar, eski oyuncakları artık eğlenmelerine yetmez. Hırçınlıklarila ev halkını bizar ederler, misafirlerin neş'esini kaçırırlar. Işte o zaman ana, baba her eline geçeni verip susturmâğa çalışırlar: Cep saati, tütün tabakası, çakmak, anahtar külçesi, hatta ayna ve kedi yavrusu bile. Işte son yıllardaki cömertliğimizin psikolojisi. Bunu niçin yaptık. Verişlerimizin mantıksızlığı bizim kadar acaba onları da rahatsız etmiyor mu?

Halbuki kadına müsavatın ne acı bir şey olduğunu anlatmak ve onları bu sevdadan vazgeçirmek pek kolaydı. Siyasî kocaman haklar gibi, idrakî tarihî merhalelere muhtaç şeylerden evvel, bu müsavatın onlar için zararlı neticeler vereceğini gösteren yerlerden işe başlamalı idik. Meselâ en başta tramvaylardaki kadın yerlerini kaldırmalı, "mademki erkeklerle müsavi olduğunuzu iddia ediyorsunuz, bu ayrılık mantığa sığmaz!„ diyerek onları kendi hallerine bırakmalı idik. Ya aklımıza gelmedi, ya yeni bir cömertlik olsun diye unuttuk.

Fakat bakınız ne oldu:

Kadınlar, gelip ilk ön sıranın arkalarına oturuyorlar ve ancak gerilerde yer yoksa, kendilerine verilen tarafta yerleşiyorlar. Hele bir erkek onların yerine otursun. Kıyametler kopar. Biletçi kontrol, vatman, polis, hatta bazı -şayet kadın güzelse- züppeler, oturan adamın etrafını sarar kaldırırlar. Hatta sakatlar ve aliller bile bu hücumdan kurtulamazlar.

Halbuki kendileri hasta, eli kundaklı hemcinslerine karşı bile nekadar hissiz ve şefkatsizdirler! Pencere kenarlarına oturttukları çocuklarını, ihtiyar, ayakta titriyen bir nineye yer vermek için, dizlerine almaktan çekinir, başlarını başka taraflara çevirirler. Başka sahalar umurumda değil, fakat şu tramvaydaki kadın imtiyazı sinirime dokunuyor ve müsavat istiyorum.

Seyyah

Büyükadadaki defter

Polisin tahkikatı ne gösterdi?

Büyükadada belediye dairesinden çalınan listeden dolayı avukat Ali Rıza, sucu Avni, muallim Avni, Lokantacı Ahmet beylerle Lütfü efendinin şüphe altında olduklarını polisin tahkikat yapmakta olduğunu yazmış ve bu hususta S. C. F, Büyükada ocak reisi Sadi Rıza beyin bir tavzihini de dünkü nushamızda neşretmiştik. Bugün memnuniyetle edindiğimiz malumata göre isimlerini yukarıya yazdığımız zevatın bu işle alâkaları olmadığı tahakkuk etmiştir.

KIZIL GÖMLEK

— 23 —

YAZAN: *Omer Rıza*

Uydurma mektuplar!

Mescidin içinde büyük bir kalabalık vardı. Memberin üzerinde orta boylu yakışıklı, fakat biraz çil bozuğu sakallı ve vakur bir adam duruyordu. Bir elile kılıca benziyen bir şeye dayanmıştı. Söz söylemeğe hazırlanıyordu. Bu bizzat Hazreti Osmandı. Kesif cemaat ise yalnız Medinelilerden müteşekkil değildi. Bunlar Mısır, Basra ve Kûfeden gelen kafilelerdi.

— 14 —

Sebe oğlu ile başlıca adamları Mısırın eski ve metruk mabedinde toplandıktan sonra bunların her biri, bulunduğu merkeze dönmüş, hepsi de faaliyete başlamışlardı. Şevval ayı girdiği zaman bunların hepsi hazırlanmışlardı. Mısırdan hareket eden kafilenin başında Harp oğlu Gafiki bulunuyordu. Sebe oğlu kalabalığın içine katılmıştı. Fakat Mısırdan hacca gitmek behanesile hareket eden takriben bin kişinin bütün reisleri gece gündüz Sebe oğlundan ayrılmıyor ve onun talimatı dairesinde hareket ediyorlardı. Onun Mısıra vardığı günden beri ifsada muvaffak olduğu Kinane, Sevdan, Kuteyre bunların içinde idi.

Bu kafilenin Mısırdan hareketi bir şüphe uyandırmıştı. Çünkü bu sırada herkes hacca çıkıyordu.

Sebe oğlu kafilesinin Mısırdan hareketi esnasında diğer bir kafile Kûfeden çıkıyordu. Bunların içinde Suhan oğlu zeyt,Hz. Ali devrinde büyük bir şöhret kazanan ve onun en maruf kumandanlarından biri olan Eşter gibi adamlar bulunuyordu. Bunlar da Mısırdan çıkanlar gibi haç behanesile çıkmışlar ve Medine yolunu tutmuşlardı.

Üçüncü kafile Basradan çıkmıştı. Beş sene evvel Sebe' oğlunun Basrada mülâki olduğu Hakim bunların başında idi.

Mısırdan, Basradan, Kûfeden hareket eden bu adamların ve bu kafilelerin maksatları ayrı idi. Mısırlılar, Hz. Ali taraftarı idiler. Basralılar, Talhayı istiyorlardı. Kûfeden çıkanlarsa Zübeyri devletin başına getirmek fikrinde idiler.

Bu üç kafilenin toplandığı bir nokta Hz. Osmanın hal'i veya katli idi. Bunların Osmandan şikâyetleri neydi. Bunu kafilenin başında bulunanlardan başka bir kimse bilmiyordu. Mısırda vuku bulan içtimadan hiç kimsenin haberi yoktu. Belki bu kafileye iştirak edenlerin ekserisi kendilerini mühim bir davanın halli için Medineye davet edilmiş zannediyorlardı.

Bu çok mühim bir nokta idi. Çünkü Medineden böyle bir davet vuku bulmamıştı. Bu davetin aslı ne olabilirdi?..

Bu davetin istinatgâhı bir takım mektuplardı. Ve bu mektuplar o zamanın en nüfuzlu, en muteber adamları namına uydurulmuştu.

Hz Peygamberin zevcesi Hz Aişe o zamanın en nüfuzlu, en muhterem şahsiyetlerinden biri idi. Muslümanlar dünyanın dört köşesinden gelerek bütün dertlerini ona dökerler ve ondan derman dilerlerdi. Çünkü, müminlerin annesi o idi. Peygamberin en eski ve en kıymetli dostları, devlet riyasetini deruhde eden en güzide arkadaşları onun elini hürmetle öperler, onun ilminden istifade ederler, en müşkül meseleleri onun dehasile aydınlatırlardı.

Medinede, Hz. Ayşeden başka Şura ehli olmakla maruf, yani devlet reisliğine en tabiî namzet sayılan Ali, Talha ve Zübeyr vardı. Bunların her biri çok şerefli bir mazi sahibi idi. Bunların üçü de islâmiyete ilk giren zevattı, bu mukaddes dava uğrunda her fedakârlığa katlanmış, onun zaferi için canla başla çalışmış adamlardı.

Sebe Oğlu ile arkadaşları bütün bu zevatın şöhret ve nüfuzlarını kendi sui kastları için istismar etmek istediler ve bu zevatın ağzından mektuplar uydurarak bunları kendi taraftarlarına okuttular.

Bu tezvirat Sebe Oğlunun hareketinden mühim bir safha teşkil eder. Çünkü Mısırdan, Basra ve Kûfeden hareket eden bütün kafilelere Ayşeden, Aliden, Talha ve Zübeyrden mektuplar okunmuş, bu zevatın halkı Osman aleyhinde hareket davet ettikleri gösterilmiştir. Fakat bu mektupları yalnız fesatçıların muhitlerinde dolaşıyor, başkaları bundan haber alamıyordu.

Bu mektupların aslı olsaydı onların umuma ilân edilmesi icap ederdi. Çünkü o zaman Osman aleybinde hareket edecek olanlar mahdut bir takım kafilelerden ibaret kalmaz, belki bütün ümmet onun aleyhinde hareket ederdi. Netekim o zaman bile bu mektupların sahte olduğu anlaşılmış ve bunların müfsitler tarafından tezvir edildiği meydana çıkarılmıştı. Hz. Ayşe, Hz. Ali ve Talha ile Zübeyrin hepsi kendilerine isnat olunan bütün mektupların sahte olduğunu söylemişler, bunları şiddetle tekzip etmişlerdi.

Bu tezviratın neden ve nasıl yapıldığını bir azdan daha açık bir şekilde göreceğiz.

Müfsitler bu şekilde başlarına topladıkları kafilelerle hareket ettikten sonra Medine haricinde birleşmişler ve orada müşavere etmişlerdi.

Müşavereye iştirak edenler, ancak en ilerde olan reislerdi. Sebe oğlu türlü türlü yerlerden getirdiği bu kalabalığa Medine içindon bir reis bulmak imkânını aramak istedi.

(Bitmedi)

Fırkalarda:

C. H. F.

Dün merkezde bir içtima yapıldı

C. H. fırkası kaza ve nahiye mutemetleri dün fırka merezinde Hakkı Şinaşi Pş. nın riyasetinde bir içtima yapmıştır.

Bu içtimada yeni belediye meclisi intihabatına ait mesail görüşülmüştür. C. H. fırkasının Istanbul şehir meclisi namzetleri listestesinde isimler üzerinde bazı değişiklikler yapılacağı rivayet edilmektedir. Bununla beraber liste aşağı yukarı kat'î şeklini almıştır.

Intihabata 300 bin kişi iştirak edecektir. Bu miktarın 90 bini Beyoğlundadır.

* * *

Izmirde

Serbest fırka namzetliğini kabul etmiyenler

Serbest fırkanın Izmir belediye intihabatı için gösterdiği namzetlerin isimlerini yazmıştık. Anadolu gazetesinde okuduğumuza göre bunlardan Hasene Nalân H. la Hüseyin Hüsnü B. birer mektupla bu namzetlikleri kabul etmediklerini bildirmişlerdir.

Üçüncü fırka ne âlemde?

Yeni Adana gazetesinde okuduğumuza göre Adanada avukat Abtülkadir Kemali B. tarafından teşekkülüne çalışılan Ahali Cümhuriyet fırkasının idare heyeti azasından Hasip B. fazla meşguliyeti dolayısile bu işle alâkasını kestiğini bir istida ile Adana vilâyetine bildirmiştir.

Çatalcada intihabat

Çatalcada belediye intihabatının neticesi henüz alınmamıştır. Bugün reylerin tasnifine başlanacağı ve ihtimal bu akşam geç vakit neticenin bildirileceği ümit edilmektedir.

Yeni bir şube

Dün, S. C. fırkasının Küçükpazar şubesi de teşekkül etmiş ve merasimle açılmıştır.

Nişan merasimi

Gazetemiz muharrirlerinden Yekta Ragıp Beyin halazadesi ve İzmir pul tetkik memuru Celâl Beyin kerimesi Muazzez H. ile Topçu atış mektebi hedef zabiti birinci mülâzim Nurettin Beyin nişan merasimi Beyazıttaki konaklarında yapılmıştır. Tarafeyne saadet temenni ederiz.

VUKUAT

Bir Madam

Bir vatmanı dövdü

Beyoğlunda oturan M. Mari Fatih - Harbiye tramvayında vatman Aptiyi tevekkuf yerinde tramvayı durdurmadığı için fena halde dövmüştür. Mütecaviz kadın yakalanmıştır.

Beşiktaşta hırsız

Beşiktaşta Köyiçinde oturan Tıbbıadlî müdür muavini Rıfkı beyin evine hırsız girmiş, birçok eşya çalmıştır. Hırsızlar aranmaktadır.

Şakalaşırken eli kesildi

Nişantaşında ikinci Ayazma sokağında oturan Selâhattin ile Ali isminde iki çocuk şakalaşırken Alinin elindeki ayna parçası Selâhattinin sol elini kesmiştir.

ŞEHİR HABERLERİ

6teşrinievvel

İstanbul kurtuluş günü

6 teşrinievvel Istanbulun kurtuluş günüdür. O gün mektepler tatil edilecek ve sabahleyin toplar atılacaktır. Resmî daireler tatil edilmiyecektir.

Gümrükte

Motörlerin tecrübesi

Dünkü akşam gazetelerinden biri yeni Gümrük motörlerinin atış talimi yapacağını yazıyordu. Dün görüştüğümüz gümrük erkânından biri bunun yanlış olduğunu söylüyerek şu izahatı vermiştir;

— Motörlerin tecrübe ve talimleri çoktan yapılmış muvafık neticeler alınmıştır. Bunlardan bir kısmı faaliyetine başlamış diğerleri de Halice konulmuştur.

Mühim bir rapor

Aldığımız malûmata göre gümrük muamelelerinin izahı için Istanbul gümrüğü başmüdürü Seyfi B. tarafından mühim bir rapor hazırlanmıştır. Bilhassa Istanbul gümrüklerini alâkadar eden bu rapor Ankaraya gönderilmiştir.

Darülfünunda

Yeni bir imtihan

Edebiyat fakültesi bir sömestir daha kabul etti

Mevcut iki imtihan devresine teşrinievvel iptidasında yeni bir imtihan devresinin ilâvesi hakkındaki edebiyat fakültesi kararını darülfünun divanı kabul etmiştir.

Yeni imtihan devresi diğer iki imtihan devresi gibi on beş gün sürecektir.

Haziran imtihan devresinde mezuniyet imtihanına girerek bir dersten muvaffak olamıyan ikinci devre talebesi bir sömestir daha muvaffak olamadıkları derse devam etmek mecburiyetinde olduklarından teşrinevvel imtihanlarına kabul edilmiyecektir.

Bu imtihanlara çarşamba günü başlanacaktır. Coğrafya zümresi müderris ve muallimlerinden ekserisi tetkik seyahatında bulunduğu için bu şubenin imtihanlari ayın on altısında başlıyacak otuz teşrinievvelde bitecektir.

Belediyede

Ekmek fiatları

Bazı yerlerde narhtan fazlaya ekmek satıldığı görülmektedir: Belediye muavini Hamit B. şunları söylemiştir:

— "Bazı yerlerde kilodan fazla olduğu için fiyat narkı almaktadır. Fazla fiyat istandiği takdirde ekmeğin tartılarak alınmasıni halka tavsiye ederim.„

Cemyetlerde;

Tercümanlar toplanamadı

Defterdarlık Emanetten ne sordu?

Istanbul tercümanlarının evvelce bir cemiyeti vardı.

Bu cemiyet, azası devam etmediği için dağılmış, mühürleri de ticaret müdüriyetine verilmişti.

Bazı tercümanlar cemiyeti yeniden kurmak için teşebbüse geçtiler, konuştular, ve dün Beyazıt Halk fırkası şubesi merkezinde bir kongre kurmayı kararlaştırdılar.

Fakat bu kongre dün olmadı çünkü kimze gelmemişti.

Defterdarlık, sabık Emanete müracaat ederek Istanbuldaki tercümanların kazançlarını tesbit etmiş ve kendilerinden müterakim üç senenin de vergilerini istemiştir. Tercümanlar buna hem ferden hem de müştereken itiraz etmişlerdir.

Asri hırsız!

Bedia H. ın yüzüklerini çalan iade etmiş

Darülbedayi Samsunda bulunurken artistlerden Bedia Muvahhit hanımın (4000) lira degerindeki yüzüklerinin çalındığı, sonra bunların zabita tarafından bulunarak Bedia hanıma iade edildiği yazılmıştı Samsun refikimizin bu hususta verdiği tafsilâta göre yüzükleri çalan asrî bir hırsızmış. Hırsızlığın yapıldığından bir kaç gece sonra Samsun valisi sinamada bulunurken evlerine sekiz yaşında kadar bir kız çocuğu tarafından bir paketle bir mektup bırakılmıştır. Mektupta Bedia H. mın çalınan yüzüklerinin paket içinde bulunduğu ve hırsızlıktan nedamet edildiği için iade edildiği yazılmıştır. Filhakika yüzükler paketin içinden çıkmıştır!

Adliyede;

İhsan Ziya Beyin ölümü

Dün Istanbul ağır ceza mahkemesiede bir şahit dinlenildi

Istanbul ağır cezs mahkemesinde dün Urla hâkimi Ihsan Ziya Beyin ölümü davasında Ismir ağır ceza mahkemesince istinabe suretile ifadesi alınmasına karar verilen müskirat inhisarı memurlarından Hilmi B. şahıt sıfatile dinlenmiştir.

Hilmi B., vak'a gecesi çocukların kendisine Ihsan Ziya B.-den bir kâgıt getitdiğini, Ihsan Ziya B. in bunda "Beni döğdüler, sopa ile başıma vurdular!„ diye yazdığını, bunun üzerine kendisinin eve gittiğini, Ihsan Ziya beyin kapıyı açtığını söylemiş ve şöyle devhm etmiştir.

— Ihsan Ziya B., vuranları tanımadığını, evine gelirken başına sopa ile vurduklarını söyledi. Uşağı Kâmile de vurmuşlar. O da vuranları seçememiş olduğanu anlatıyordu.

Evden çıktım, müddei umumi Şevket B. e malûmat verdim. Şevket B., "ya, ben bunun böyle olacağını biliyordum. Kendisine on gün evvel söylemiştim. Ben failleri meydana çıkarırım!„ dedi.

Yolda su birikintisi ile yumuşayan toprakta bir potin ve ya iskarpin izi gördük. Bunun sicimle ölçüsünü aldık, müddei umumiye verdik. Şahitten daha bazı cihetler sorulmuş, evrakın Izmir mahkemesine iadesi kararlaştırılmıştır.

İdam mahkûmunun nakzen muhakemesi

Sebze halinde iki kişiyi öldürdüğü noktasından Istanbul ağır ceza mahkemesince idama mahkûm edilen Arnavut Sabri hakkındaki karar, temyizden nakzen ağır cezaya gelmiştir. Yakında tekrar muhakemeye başlanacaktır.

Polis mektebi açıldı

Polis mektebi dün tekrar açılmıştır. Bu seneki devreye 90 memer devam atmektedir. Bunlardan bir kısmı Anadoludan ve bir kısmı Istanbul dahilindeki merkezlezden alınmıştır. Bu sene derslere bir zabıtai belediye dersi de ilâve edilmiştir.

Ticaret âleminde

Balkan iktısat kongresi

Ankarada bulunan aza yarın gelecek

Aldığımız malûmata göre 5 Teşrinievvelde Atinada toplanacak olan Balkan iktısat kongresine müşavir sıfatile 6 murahhasımızın iştiraki kararşlaştırılmıştır. Trabzon meb'usu Hasan Reşit Saffet, Ruşen Eşref, Zeki Mes'ut, Yakup Kadri beylerle ticaret odası mümessillerinden mürekkep heyetin Ankarada bulunan âzaları yarın şehrimize geleceklerdir. Hariciye vekâleti dün ticaret odasına bir telgraf göndererek oda namına kongreye iştirak edecek murahhasın tesbitini bildirmiştir.

Bunun üzerine oda idare heyeti dün fevkalâde bir içtima yapmış ve oda reislerinden Nemli zade Mitat Beyi oda murahhası olarak seçmiştir.

Borsada

Bankalar konsorsiyomu

Dün toplanıp yeni kanunu okudular

Bankalar konsorsiyomu umumî heyeti dün fevkalâde bir içtima yapmıştır. Içtimada yeni paramızı koruma kanunu okunmuş ve konsorsiyoma iltica kesbedilmiştir.

Konsorsiyom icabettikçe Osmanlı bankasına müracaat ederek tedricen alacağı Türk parasile günün ihtiyaçtan fazla Isterlinini mübayaada devam eyliyecektir.

Şimdilik hiçbir mübayaa yapılmamıştır.

Diğer taraftan bu suretle yapılan muamelenin plânçosu Osmanlı bankası ve konsorsiyomca tasdik olunacak bu haftadan itibaren her Pazar günü gazetelerle ilân edilecektir.

Muhtelit mübadelede

Büro içtimaları

Kaç kişiye vesika verildi?

Muhtelit Mübadelede dün birinci büro taplanmış, 6 ıncı tâli komisyonun yeni binaya nakli masraflarını tespit etmiştir.

6 ncı tali komisyon şimdiye kadar 3000 kişiye vesika vermiştir. Türk heyeti murahhasası ile Yunanlılar arasında aile reislerinin tayini hakkında henüz bir fermül tespit olunamamıştır. Mukavelenameye nazaran aile reisleri babalar ve kocalardır. Yunanlılar bunlardan başkalarının da aile reisi sıfatını taşımak ihtimali olup olmadığını anlamak üzere hükûmetlerine müracaat etmişlerdir. Henüz bu suale Yunan hükûmeti cevap vermemiştir.

M. Henderson gecikti

Bitaraf aza Mösyö Hendersonun gecikmesi. bitarafların hakemliğine terk edilmiş olan meselelerin hallerini tehir etmektedir.

Şefik Bey

Maliye şubelerini teftiş ediyor

Defterdar Şefik bey dün maliye tahsil şubelerini teftişe başlamıştır. Bu teftişler bir kaç güu devam eecedktir.

VAKIT

30 Eylûl Salı 930

	Dahilde	Hariçte
1 aylığı Kuruş	150	—
3 „ „	400	800
6 „ „	750	1450
12 „ „	1400	2700

Cemaziyelevel

1349

Bu geceki Ay

Güneşin doğuşu: 5,55 — batışı : 17,55

Ayın doğuşu : 15,11 — batışı : 23,59

Namaz vakitleri

Sabah	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı	İmsak
4.35	12.04	15.24	17.55	19.26	4.17

Hava :

Dün azamî hararet 23derece olmuştur. Bugün mutavasıt şiddetle poyraz esecek, hava bulutlu olacaktır.

Radyo :

Bu akşam Istanbulda

Saat sekizden ona kadar alaturka fasıl.

Sinemalar :

Alkazar — Tarzan
Alemdar — Uçan donanma
Asri — Kırmızı dudaklar
Ekler — Ölümden yılmaz
Elhamra — Cambazlar arasında
Opera — ikimız yalnızken
Etuval — Seher vakti
Fransız — Aşk gecesi
Melek — Yeşil hayal
Şık — Judit ve Holofern
SüreyyaKadıköy - Caz mugannisi

Vilâyette

Vilâvette bir takip kalemi teşkil edildi

Kazalardaki işlerin sür'atle görülmesi için vilâyette bir takip kalemi teşkil edilmiştir. Bu kaleme maiyyet memurları bakacaktır.

Yeni malmüdürleri geliyor

Kaza malmüdürlerinin kadrolar nihayet gelmiştir. Kısmı azamı taşradan gelecak olan malmüdürleri yakında gelerek işe başlıyacaklardır.

Kazalarda tapu teşkilâtı yapılıyor

Tapunun kazalar teşkilâtı yapılmak üzeredir. Bu hususta tapu idaresinde yeni bir faaliyet başlamıştır.

Perşembe akşamı

Melek SİNEMASINDA

NANCY CAROLL
ve
HAL SKELLY

Sözlü, şarkılı ve renkli

Hayat dalgaları

Filminde

KANSIZLIK

...nizsizlik icin yegâne deva kanl ihya eden ...n muntahip etibba tarafından tertip edelmistir.

Nörastem zafiyet v Chlorosi

SIROP DESCHIENS, PARIS

Ş kago haydutları arasında

—Jeo London—dan

Nakleden : M. G.

Olaükten sonra yapı.an nümayış.er

Bir haydut ölünce cenaze merasimine, hayatında ona mevkiini medyun olan bütün mühim siyasilerle hükûmet adamları iştirak ettiğinden cenaze merasimi gayet parlak olur

— 10 —

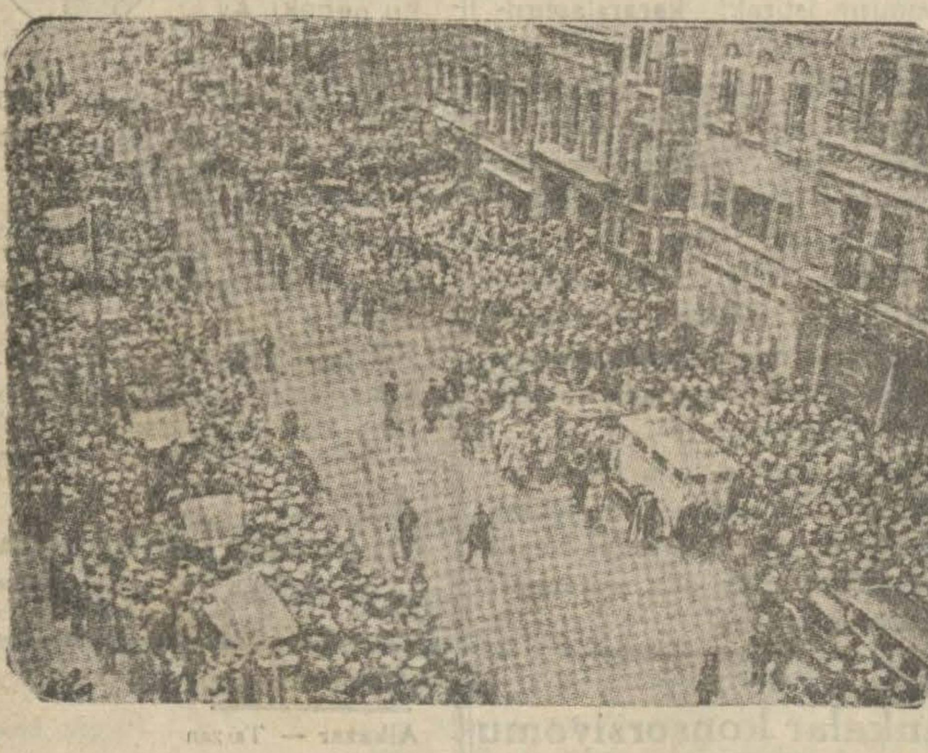

Haydut Valo Dani nin cenaze merasimi

Zehir, rüvelver, bomba.. Şikagoya geldim geleli haydutlar, bana faaliyetlerinin her suretini göstermişlerdi. Her gün yeni facialar, yeni hadiseler karşısında kalınmaktadır.

Hadisatı not tutmak için ne kadar ihtimam edilse diğer haydutlar tarafından öldürülen haydutlar vekayii biribirini takip ettikçe insan şaşırıp kalıyor. Yalnız bir tesbit olunan şey olabilirse o da cidalin "içki,, mücadelesi yahut fuhuş mücadelesi ve yahut kumar mücadelesidir.

Bir de muzır şahitlerin imhası vardır. Buna Taken for a ride = gezmeğe götürüş derler. Bedbaht adam bir otomobile bindirilerek uzağa götürülür ve orada katledilir. Buna da put on the spot=yerinde bırakıveriş derler. Fakat şu son günlerde felâkete uğrıyanlar ikinci derece haydutlardır.

Aşık bir haydut

Şikago zabıtası Bug moran'ın izini bulduğunu zannediyor. Alkapone'nin rakibi Whote Bear isminde bir kasabaya iltica etmiş deniyor. Bunun doğru olduğunu zannettiren bir hadise de tanınmış üç "nişancı,, nın bu köy civarında ölmesidir. Maktuller çok şöhret kazanmış katillerdi. İçlerinde Sammy Selverman banka soymakta çok mahirdi vaktile Kanzas Sitide bir polis memuru öldürmüş fakat mahkûm olmamıştı. Bu nevi cezadan muafiyet o kadar çoktur ki kimseyi müteaccip etmiyor. Şikago'da ayan Joys'un ölümü meşhur nişancılardan Dani Volo'nun ölümü ile pek meşgul olunmamasını mucip oldu. Dani Volo, Alakpone çetesine mensup idi. Bug Moran çetesinde yedi kişinin ölümü ile neticelenen hâdise failleriṅden olduğu tahmin ediliyordu. Bundan başka bir çok maceraları vardı. Bunlar meyanında Polk Strit posta idaresinde yapılan 400,000 dolar yani sekiz yüz bin türk lirası sirkatinin de faili olduğu zannedilmektedir. Bununla beraber bu haydut mes'ut yaşıyordu ve... âşıktı. Nişanlısı ile beraber otomobil gezintisi yaparken öldürüldü. Güzel ve mehtaplı bir gecede yapılan bir tenezzüh.. Çalılık arkasında bekliyen iki adam iki kurşunla haydudu yere serdiler. Bunlar Moran çetesi mensubu olacak o kadar güzel nişan aldılar ki Dani öldü, nişanlısı ise en küçük bir zarar görmedi.

Dani Volo hakkında Kronerin yaptığı tahkikata gittim. Bunu bana tavsiye eden Şikago çarşısındaki bir Speakçasy'nin sahibi idi. Bu adam gayet açık göz bir şeydir. Müessesesinin kapısı çalındı mı kapıdaki bir küçük pencereden bakar, misafir hoşuna gitmez ise küçük pencereyi şiddetle kapar ve kapıyı açmaz. Eğer istemediği adam ısrar ederse dışarıya çıkar ve o adamı

Bır «nişancı» haydudun cephanesi

kolundan yakalar. İri yumrukları en anutları akıllandırmağa kâfidir, Maamafih yalnız güvendiği bi rşey yumrukları olmıyacak bana bir gün ddei ki:

— Vaktile kapıcılıktan başka hizmetler yaptım... Şimdi artık yaşlandım ve evliyim o kadar heyecandan hoşlanmıyorum.

Bu defa bana demişti ki:

— Koroner'in tahkikatında Dani Volo'nun nişanlısı muhakkak bulunacak. Haydutlarımızın nişanlılarının ne kadar sadık olduklarını anlıyackasınız.

Tahkikat

Koronerin ölüsündeyim. Burada morgun üzerinde ve hastane karşısındayım. Tahkikatı Doktor "Bondesen,, icra ediyor. Sağda altı kişilik bir jüri vardır. Bunlar oldukça yaşlı kimseler. Orada bulunan halk pek az. Ön sırada iki meslektaşım Boehinger ve John Drury var. Sonra üç dört meraklı ile son derece zarif giyinmiş iki kimse.. Bunlar lâkayt bir tavır gösteriyorlar. Bana diyorlar ki:

— Böyle anketler bulunduğu gibi bunlar müşahitlerdir. Ya katillere veya cinayeti emredenlere haber götürmekle mükelleftirler. Şahitlerin hakkında tedbir alınmak lâzım mı? Tehlikeli midirler? Bunu tahkik ederler. Şimdi Dani Valo'nun nişanlısını dinlemeğe geldiler.

Dani Valo'nun nişanlısını kolayca tanıdım. Kumral güzel bir kadındır. Hayduda karşı bir sandalyeye oturmuştur. Göz yaşlarını tutmak istediği görülüyor. Ara sıra işlemeli mendili ile gözlerini siliyor. Zavallı kız!... az sonra doktor Bundesen'in nazikâne isticvabı karşısında baygınlık geçirecektir. Doktor Bundesen nişanlıyı kürsüye kendi yanına çıkarttı. İkisi de yüzleri halka karşı duruyorlar. Hemen fotoğraflar "mağnezyum,, la resim alıyor. Sesler duyuluyor. Mösyö Koroner başınız bir az sağa... Mis!.. mendilinizi çekiniz. "Böyle bir hâdise ancak Amerika mahkemesinde görülebilir?...

Nişanlı istintakta fevkalâde diplomatlık gösterdi. Dani Valo yu bir seneden fazla bir müddetten beri biliyordu. Fakat mazisi ve maceraları hakkında hiç bir malûmatı yokmuş... O, "Dani,,'yi bir mağaza satıcısı biliyordu. Hangi mağazada?... Bunu sormağa lüzum görmemiş... Canileri görmedi. Şüpehsiz tanıyamaz. Sonunda hıçkırarak ağlıyor ve isticvabı nihayet buluyor. Dani Volonun nişanlısı kendini kurtardı. The willnot be taken for a ride "ona meş'um bir seyahat yaptırılmıyacaktır. Tahkikatın sonunda iki güzel giyinmiş "efendi,, bir büyük otomobile atladılar. Kendilerine fazla dikkatle bakmış olacağım onlar da beni lâkayt bir tavurla süzdüler.

Güzel bir cenaze merasimi

Dano Volo'ya mükemmel bir cenaze merasimi yapıldı. Kromer ondan bahsederken cinayetlerini tadat ediyorlar ve hayatı umumiye ile olan alâkasını da sayıp döküyorlardı. Meselâ Şikago Daily News'in 14 ağustos tarihli nüshasında aynen deniliyordu ki:

"Garp mıntakasının demokrat komiteleri siyasetine faaliyetle iştirak ediyordu.,,

Millî meclisle kıtaı tarikliğin ittihadı bu nerede görülmüştür!... Cinayet komitesi ile intihap sandığı birleşiyor. Büyük prensipler haydut rüesası tarafından müdafaa olunuyor. Son dakikada yapılacak siyasî manevreler, tehlikeli rakiplerin son dakikaları çaldırılarak muvaffakiyete kalbediliyor.

Dani Valo'nun cenaze merasiminin müdebdep olacağı muhakkaktı. Bu merasimde fevkalâde kalabalık vardı. Ertesi günü profesör Ceon Landerko 'ya bundan hayretle bahsedince safdilliğime güldü ve dedi ki:

— Bundan daha basit ne olacak... Bu hâdise siyasî âlem ile haydutluk âlemi arsaındaki revabıtı gösterir. Şikagoda haydutluğun banisi olan Cmi Kolosimo düşmanları tarafından öldürüldüğü zaman cenazesini takip eden kalabalık arasında, kumarhane sahipleri, kârhane patronları ile beraber üç hâkim, üç müstentik, bir müddeiumumi bir kongre azası vardı...

Profesör Şikago haydutlarının tarihçesini biliyor. Mikroskopla bir karınca yuvasını tetkik edermiş gibi onları tetkik ediyor. Zaten ben de kurşunla ölen bazı haydutların cenaze merasimi hakkında tahkikatta bulundum. Böylece garip keşifler elde ettim.

Dul karısının yirmi bin türk lirası (10000 dolar) a yaptırdığı bir tabut ile gömülen haydut O Banyon'un cenazesinde Skarfaçe Alkapone ile beş hâkim bulunmuştur. Bunun arasında Zuta'nın evrakı arasında senetleri zuhûr eden hâkim Şulman da vardı. Söylendiğine göre bu merasimde yirmi kişi öldürmüş haydutlar bile höngür höngür ağlıyorlardı. Çiçekler ve çelenkler o kadar çoktu ki sokaklar çiçek kokusu ile dolmuştu.

Gerek müfettiş Con Steg gerek meşhur muharrir Ceimis Odormel bana:

— The bast show I have ever seen in my life!

Hayatımda gördüğüm en ulvi manzara!...

Sözlerini söylediler. Muharrir Cimse göre haydut O Banyonun cenaze merasimi reisicümhur Vilson'un cenazesinden çak parlak oldu. Yalnız papazlar maktul haydutların cenazesine iştirak etmiyorlar.

(Bitmedi)

VAKIT ın TELGRAF ve TELEFON HABERLERİ

Başvekil Hz.

Tebr klere teşekkürlerine beyan ediyor

Ankara, 29 (A.A) — Başvekil İsmet Pş. Hz. Başvekâletin ulıtelerine tevcihi münasebetile hertaraftan aldıkları tebrik telgraf ve mektuplarına verecekleri cevapların gecikmesi ihtimaline binaen teşekkürlerinın iblâğına Ajansımızı tavsit buyurmuşlardır.

İyileşen bir yıldız

Lasangeles, 29 (A.A.) — Bir müddettenberi böbreklerinden vahim surette muztarip olan Meksika'lı meşhur sinema yıldızı Dolores de Rio nekahet devrine girmiştir.

İzmir şehir meclisi için

C. H. fırkasının namzetleri

Ankara, 29 (Telefon) — İzmir belediye meclisine Halk fırkasının namzetleri şunlardır: Belcdiye reisi Sezai, tüccardan Sivaslı zade Tahsin, Balcı zade Hakkı, Bakırcı Hayrı, Leblbebici zade Reşat, Aydınlı İzzet, Kırkağçalı Kâzım Şerif zade Remzi, doktorlardan Taşlı zade Etem, Behçet Salih, Şükrü Nuri, Osman Behçet, Kâmiran Osman, Ali Ağah, İsmail Hakkı, Derviş, Ramih, Abdi Muhtar, Memduh, gözhekimi Mithat, avukatlardan Mustafa Münir, Cevdet, Nahit Hilmi, Mehmet Kenan, Fuat hayrettin, eczacı Faik, Şark kumpanyası hukuk müşaviri Fevzi, banka müdürlerinden Nedim, Zürrad—ı Rahm', Akşekili Hasan Hüsnü, Akseki ban·ası meclisi idaresinden Hasan Fehmi, Ömer Muharrem müessesei müdürü Zübeyir, Fabrikatör Mustafa R·jen oğlu Meh t, Selim za· Vahdettin, tüccardan Kadayıfçı zade Gördesli Mehmet Nuri, Çolak zade Sait, ·nirli Talât, Karduçlu İbrahim ·likçi Fikri, Kerestec. hafız Mehm·t, uncu Emin, Piyale, ·.fa, Muh···m, Bilâl zade Sabri, Buldanlı zade Kadri Bornovalı zade Ahmet, Topçu oğlu Nazmi, Çokalak zade Nuri, M··· tüccarı Saffet, Kadıoğ·. Ah.net, Yeşildierk sahibi Ali Ş··ısi, Hakikat sahibi Hüseyin Remzi, Hacı Fehmi ·aşa zade Şekip, göz tabibi Yusuf İzzet, operatör Ali Rıza, manifaturacı Hoca zade Hasan, makine mühendisi Ali Fahri, mimar Mazlum, su m··· lisi Aziz, avukat Ahmet Şükrü, Mecit, Menekşeli Hüsnü oğlu Hamit, ticaret gazetesi sahibi Raşit Kasaba hattı ikinci müdürü mühendis Naci, Hilâliahmer reisi sabıkı Hüsnü, Hasane ·alân, Hasan Sükûti zevcesi Piraye Benal, Nevzat Hanımlar ve Beyler.

Karşıyaka mınt··asında: Avukat Refik Şevket, Hacı Dav·· zade Rahmi, Büyük çelebi zade I· ·· kazmirci Asım Rıza, avukat Cemil, tüccardan Cemal Beylerle Osman Zade Hamdi Beyin hemşiresi Mükâfat Hanım.

Halk Fırkası ve Türkocakları

Ankara 29 (A.A) — Gazetelerde Türkocaklarının yeni fırka dolayisile tebliğ edilmiş bir kararı mevzuubah soluyor. Halbuki C. H. fırkası mahafilinde ve Türkocakları merkezinde yaptığımız tahkikata nazaran şimdiye kadar bu yolda ne bir karar ittihaz edılmiş ne de bir tebliğ neşrolunmuştur. Ocaklarla C. H. Fırkasının münasebeti Ocaklar yasasının üçüncü maddesinde tasrih olunmuştur.

Şehit tayyarecilerimizin hatıraları

Ankara 29 (A A) — İstihbaratımıza nazaran son şark harekâtı esnasında şehit düşen tayyarecilerin mezarları bir araya getirilerek Karaköşede bir tayyare abidesi yapılacaktır.

Salih bey çekildi

Ankara, 29 (Telefon) — Halk fırkası İzmir mutemedi Salih bey vazifesinden çekilmiştir.

Bir çocuk hastalığı

Oviedo, 28 (A.A.) — Beloncio'da çocuklar arasında tehlikeli âraz gösteren intanî bir hastalığın müstevli surette hüküm sürmeğe başladığı haber alınmıştır. 60 kadar çocuk bu hastalığa tutulmuştur. Bunlardan birçoğu ölmüştür.

Dünyanın en geniş köprüsü

Paris, 28 (A.A) — Dünyanın en geniş köprüsü olan Plougastel köprüsünün açılış resmi gelecek hafta reisicümhur tarafından yapılacaktır.

Tekzip

Hizmet gazetesinin asılsız bir haberi

Ankara 29 (A.A) — Büyük Millet Meclisi idare heyetinden bildirilmiştir:

İzmirde münteşir Hizmet gazetesinin 25-9-930 tarih ve 17.. numaralı nüshasında münderic Ankaradan çekilen bir telgrafta Ankarada toplanan meb'usların daireyi intihabiyelerine avdetleri için hükûmet bütçesinden yetmiş sekiz bin lira harcirah verileceğine dair bir havadis görülmüştür.

Esasen bu nevi içtimalar için kanunen harcirah itası caiz değildir ve bittabi böyle bir şey de tasavvur edilmemiştir. Binaenaleyh saniadan başka birşey olmıyan mezkûr havadis tekzip olunur.

Halk fırkası her tarafta kazanıyor

Ankara 29 (Telefon) — Eskişehir belediye idtihabını ekseriyetle H. fırkası kazanmıştır.

SİNEMA

Haftanın filmlerinden

Cambazlar arasında

— Elhamra'da —

Amerikanın ne sevdiği, Paramunt'un göz bebeği gibi kandığı, Klara Bov "cambazlar arasında,, namında pek eyi bir oyun oynıyor. Ekseriyet itibarile afacan "hâkim,, roller oynıyan Klara. bu filminde «yalvaran» bir rol almış, şahsî ve bedenî güzelliğine bir de kuvvetli komedyen kabiliyeti ilâve etmiştir. Neşeden kedere sonra birden bire çılgın bir neşeye tekrar avdet ederek gene göz yaşları arasında büyük bir nevmidiye düşüşü Klara Bovun hayranlarını kendisile beraber güldürüp ağlatacak kadar "sahici,, dir.

Vaka şöyle cereyan ediyor. Larri Li (Rişar Arlen) büyük cambazhanede bir kadın ve bir erkekten mürekkep arkadaşları ile ip üzerinde cambazlık yapıyor ve beraber oynadığı kadını seviyor. Fakat bu kadın da öteki arkadaşı seviyor.

Cambazhanede küçük bir artist olan Klara Bov da Larri Liye çılgınca âşıktır.

Klara bir gün Zara ile Toni - ki Larrinin arkadaşlarıdır - sevişirken görür, Larriye haber verir. Larri Teessürden gözü kararır, düşer. Hastaneye kaldırılır. iyi olur, kendini içgiye verir. Klara onu kurtarır, hatta hayatı bahasına, bir gün onun yerine ip üzerinde cambazlık yapar ve evlenirler.

Bu filimde dikkate çarpan şey, sözlü filimlerde Amerika sinemacılığının Avrupanınkinden daha çok yüksek olduğudur. Daha açık söyliyelim. Eğer ikisi de birer yabancı ve anladı ğımız bir lisandan iki filim seyrederseniz, Amerikada yapılmış olanı daha kolay anlaşılıyor.

Çünkü hareket ve basitlik Amerikan filimlerinın şiarıdır. Avrupa filimleri ağır ve eğer konuşulan lisanı da anlamiyorsanız pek seyri güç oluyor.

Sivasta Gazi müzesi

Türk inkılâbı bu yatak odasında doğdu. Türk milleti hakimiyetini filen bu salonda izhar etti

Tarihin ve eşyanın bukadar sarahatle dile geldiği hiçbir hadise yoktur

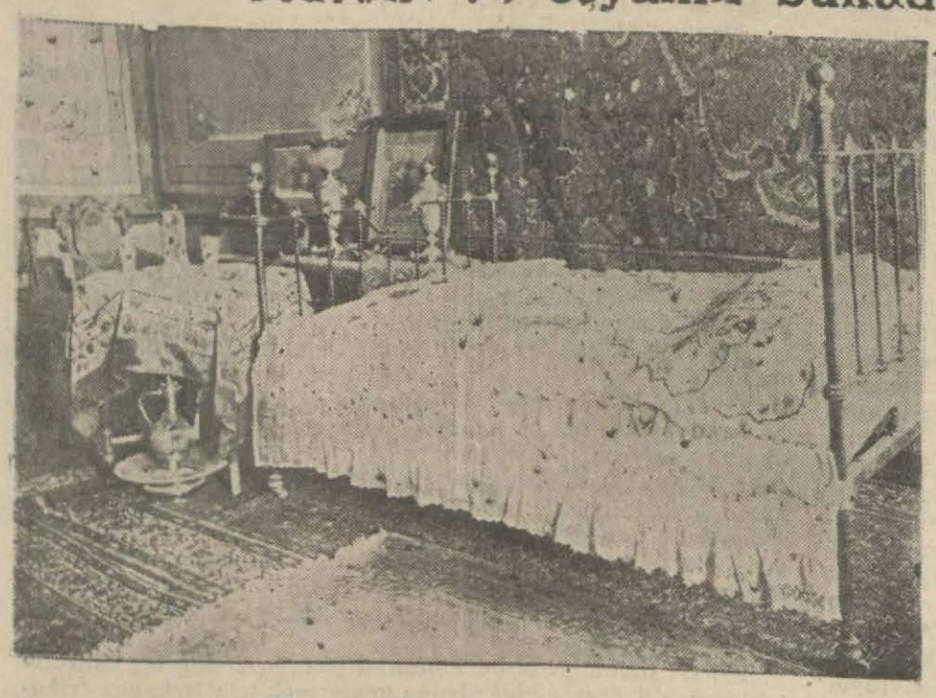

Sivasta Gazinin yattığı oda

Gazinin yatak odası

Sivas lisesinin üst katında tarihî salona bitişik pencereleri caddeye bakan küçücük ve loş bir oda.

İçeri girerken insanı, huşuun ifade edemediği tâ içten gelen ürmeli bir ürpermeler sarıyor. Bu uğultulu anı içinde yavaş yavaş şunu düçünebilirsiniz:

Burası Gazinin yatak odası ve şu köşede beliren şey Gazinin yatağıdır.

Demir bir karyola, krem rengi atlâs üzerine işlemeli bir yatak takımı.

Bir çift kırlantın çiçekleri arasına şu beyit işlenmiş:

"Cihanın cahına mağrur olup incitme insanı,,
"Süleymanı zaman olsan bırakır kırsın bu eyvanı,,

Karyolanın yanında bir duvar masası, üzerinde bir çift lâmba. yer halılarla döşeli bir, tane de duvara asmışlar. Ayak ucunda iki etajer, üzerlerinde vaktile kongrede murahhas olan bazı zevatın resimleri var. Kapının sağında yuvarlak bir masa, üstünde Gazinin yemek yediği çatal kaşıkla su içtiği bardaklar ve sürahisi var.

Yüzünü yıkadığı liğen ibrik bu masanın altında duruyor.

Duvarda biri, Gazinin sağında ve salonda iki zat ile aldırdığı resim, diğeri gene Gazinin kongre azalarından yirmi altı kişilik bir gurupla alınan büyük kıtada iki fotografı asılı.

Bunlardan başka üzerleri halı yastıkla örtülü üç dört tane hasırlı sandalya.

İşte Gazinin yatak odası ve bu odadaki eşya.

* * *

Türk inkilaBı bu yatakta doğdu.

Gazinin yatak odası yanında büyücek bir salon var. Burası milli kongranın toplandiğı yerdir. Türk milleti filen milli hakimiyetini ilk defa bu salonda sahip oldu. Sivas kongrasının toplandığı salon hala ilk heybetini ve ilk heyetini muhafaza ediyor. Türk istiklali için söz alan kongra azasının bastığı zemin de hala o halılar, oldugu gibi duruyor. Tavanlar genç ve heyecanlı bir milletin heyecanlı çocuklarının seslerinin izlerini saklıyor. Köşelerden sanki tarihi

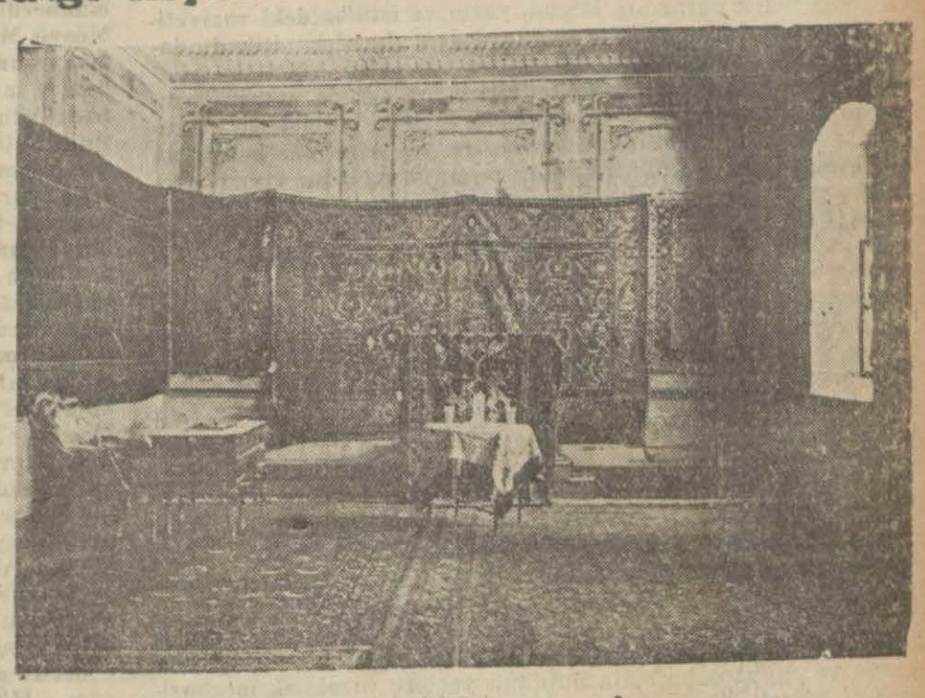

Sivasta tarihî kongre salonu

harikaları halkedenler rüyaî bir kudretle çıkıvirecekler gibi. Gazinin riyaset ettiği kürsü mütevazi bir tahta koltuk. tahtlaraı ve altın kaplamalı saray sedirlerini tahta ayakları altında ezen mütevazi sandalya sessiz bir mücadele tarihi halinde neler anlatmıyor... Üzerinde oturulan, üzerine yaslanılan her şeyin samimi bir dili vardir. Fakat burada igrilen tahta, düşünceden kırışan bir alından daha manalı, iztırap çeken çehrelerin ifadesi bu tahta koltugun esmer benzi kadar ifadeli degildir... Milli kongranın kararlarını imzalayan kalem orada... Istiklal beyannamelerini yazau hokka bir kenarda... Türkiye istiklanın cidal kardeşi olan bu kalem, bu hokka, bu masalar, bu sandalyalar ve mektepten getirilen ve meçhul askerler gibi gözden nihan olan sıralar... Istiklal harbinin başlangıç dekorunu tamamlıyor. Tarihin ve eşyanın bu kadar sarahatla dile geldiğini hiç bir hadise hatırlamıyorum.

I. M.

12 inci mimarlar kongresinden murahhaslarımız döndüler

Mimar Samih Bey kongre müzakeratı hakkında ızahat veriyor

Peştede toplanan on ikinci mimarî kongresinin nihayet bulduğunu ve burada bulunan murahhaslarımızın döndüğünü yazmıştık. Bu kongrede bulunmuş olan mimar bey şu malûmatı vermiştir:

«On ikinci beynelmilel mimarlar kongresi 25 milletin gönderdiği 230 murahhasla Peştede toplandı ve beş mühim mesele üzerinde müzakeratta bulundu.

Bu meselelerden birincisi, mimar olarak yetişecek olan yeni nesle virilmesi lazım gelen terbiye ve tahsil şekli idi. Bizi sıkı bir surette alakadar eden bu mesele üzerinde şayanı dikkat neticeler elde edilmiştir, Mimariyi en büyük bir hars müessesesi olarak telakki eden Avrupalılar mimarlarını bugünün tarihini mustakpel nesillere nakleden en kuvvetli birer müerrih olarak kabul ediyorlar. Mimariyi miletlerin kabiliyet ve şereflerinin ifadesi, ruhlar üzerindeki muhiti intıbaın en kuvvetli müessirleri olarak telakki ediyor. Yaşayan neslin manevi ve bedii terbiyesini hazırliyan kuvvetli bir müessese olarak kabul ediyorlar. Bu itibarla bütün şehirleri, köyleri ve hatta fabrika, yol, köprü ve vesaiti nakliye gibi bilcümle nafia faaliyetlerini mimarların kontrolu altına vermiye çalışiyorlar.

Bu itibarla mimarî tahsiline ehemmiyet atfederek mevcut tahsil şekli üzerinde büyük bir röform yapmiya çalışiyorlar. Kongreye resmen iştirak etmiş bulunan milletler kendi memleketleri dahilinde bulunan, genç mimar neslini yetiştiren müesseseler hakkında raporlar verdiler.

Bütün raporlarda talabeye verilmesi lazım gelen bilgiler üç mühim nokta üzerinde temerküz ediyordu:

1 — Artistik malûmat,
2 — Teknik malûmat,
3 — İdarî ve iktısadî malûmat.

Şimdiye kadar bütün tahsil müesseseleri kâfi miktarda artistik ve teknik malümat veriyorlardı. İdarî ve iktisadî malûmatın da talebeye verilmesi yeni röformun esasatından addedildi. Bilhassa bir proje kompoze edilirken teknih ve artistik etüdlerle beraber iktisadî etüdlere de aynı derecede kudret verilmesi lüzumu kararlaştırıldı. Bilhassa talebe malzeme cinslerini gayet iyi tanıması, ucuz ve kolay teknik sureti halde bulması, şantiye idaresi, inşaatın tatbikatında işin tevzi ve tanzimi ve hukukî, iktisadî bilgilere vukufu, asrın tçtimaî zaruretlerini bilmesi, yaşadığı devrin siyasî karakteri gibi mühim meseleler bu üç nevi malûmat katagorisine ithal edildi.

Peşte mimarî kongresindeki murahhaslar bir ziyafette

Şüphesiz ki beynelmilel faaliyet hanında mevki almak zaruretinde bulunan Türk mimarisi ile bu tahsil müesseseleri ve bu tahsil programı ile müessiri gitmek zaruretindedir ve bunun da yegâne ve kolay yolu bu gibi beynelmilel ilim san'at müesseseleri ile sıkı temasta bulunmasıdır.

İkinci mesele — Mimarların mesleki teşkilatları üzerinde idi. Bütün memleketlerden şu sualler sorulmuştu:

1 — Mimarî odaları var mıdır?

2 — Mimarlar mesleği cemiyetler ve kulüplerde organize midirler?...

Bu meselede ayrıca mühim noktaları ihtiva ediyordu. Evelâ memleketin bedii ve hersi müessesesini vücude getiren kroki bir inzibat ve bir program altında toplamak. Mesleği şeref ve haysiyeti korumak, mimarlarda iktısadî vaziyetlerini himaye ve azamî derecede cihan mimarları arasında bir teşriki mesai. Bir çok memleketlerin mimar odaları yektu. Fakat muhtelif cemiyetler alrında organize olmamış, hiç bir memleoet mimarı bulunmıyordu. Mühendis ve mimarlar fanusunu her ne kadar memlekette inşaat yapmak hakkını yalnız mimar ve mühendislere hasretmişsede bu kanun gene memleketin bedii siması üzerinde mimarî hâkim kılamamıştır. Kalfa mimarisinin ve mimarların keyfi hareketlerinin önüne geçmek için sıkı bir mimarî inzibatın vücuda getirilmesi zarureti bilfiil kendisini göstermiştir. Şehirlerin tanzim ve teşeekülünde büyük diğer memleketlerde belediye ve devlet kanunlarından ziyade mimarî odalarının ve mimarî teşkilâtlarının mesleki inzibatları büyük muvaffakıyetler temin etmiştir.

Mimarlık tahsilinin ehemmiyeti kadar mimarları da bir inzibat altında toplamak asrî bir zaruret olduğu kongrece karara alınmıştır.

Üçüncü mesele — Hakkı telif mimarın artistik mülkiyeti üzerine idi. Bilhassa bütün memleketlerde halledilmemiş olan bu mevzu etrafında hararetli münakaşalar oldu. Mesele bir çok yerlerde mühim ne noktalar arzediyor. Evvelâ — Mal kadro dahilinde hakkı telif saniyen, beynelmilel kadro dahilinde hakkı telif..

Bir mimaei eseri bir sınıf eseri gibi bir telifdir. Ferdî bir kerasyondur. Bu itibarla bu telif hakkının mimarinin lehine olarak gerek maddî ve gerek manevi şeref itibarile mahfuz kalması icap eder. Fakat bu telif öyle bir teliftir ki aynı zamanda asrın gerek mal vc gerek beynelmilel hususiyetlerini taşır ve beynelmilel tekniği kullanır. Bu itibarla telif hakkı kat'î bir şekildé tesbit etmek güçtür. Fakat bir takım tali meseleler vardırki meselâ herhangi bir pirojeyi mimarinin reyi olmadan aynen tatbik etmek, başka bir mimar tarafından yapılan projeyi başka bir mimara tatbik ettirmek. Bir mimar tarafından tatbik edilen proje üzerinde başka mimarlar tarafından tadilâtta bulundurulmak yapılmış olan bir binanın tamir ve tadilinde mimarının rcy ve fikrine vaziyet etmemek gibi meselelerde hakkı telifi korumak mümkündür. Mimarın artistik hakkını ve telif hakkını tanımamak hususunda bu gibi meseleler üzerinde kanunlar bedeli ve mesleği organizasyonların inzibat nizamnameleri ile temin etmek hususatı karargir oldu. Hér teşkilata bir vazife olarak kabul edildi.

Dördüncü temin senayi inşaatta mimarinin hakimiyeti teşkil ediyordu. Asrın karakterisik binalarından ve bugünün mebzulsn yapılan inşaatından birisi de fabrika binaları ve üzinlerdir. Üzinler maPine mühendislerinin işin icabat ve zaruretlerine göre yaptıkları basit ve iptidaî plânlar üzerinc yapılıyor ve yalniz maksadı teminden başka bedii ve mimarî bir endişe gözetilmiyor. Bugünün bütün memleketierinde bu bir mesele halindedir. Bu binalarda da mimarinin hakimiyeti bir derttir. Bilhassa şehirlerin etrafında tevessü eden bu senayi mıntakaları ve mahalleleri şehirlerin bedii ve mimarî kıymetleri üzerinde büyük tehlikeler göstermektedir. Bu itibarla mimarların senayi mühendisleri ile müştereken çalışması hususî ehemmiyetle mevzuubahis oldu. Her memleket kendi memleketindeki bu hususiaki mesaiden bahsetti.

Beşinci ve sonuncu mesele — Çok asrî bir mevzua dair idi.

Frenklerin (Akostik Arşitektüral) dedikleri büyük içtima ve konser salanlarında aksi seda meseleleri üstünde tahribattı. Demokrasi cihanşumulleştikten ve yüksek musiki popülarize olduktan sonra büyük müzakere ve konser salonları yadmak ve bu salonlar dahilinde ses tevziatını ekut etmek zaruretini hasıl etmiştir. Büyük opera ve operet salonları dram vc komedi salonları, konser salonları, sesli sinema salonları büyük içtima salonlarını inşa edebilmek için bu meseleyi etrafli bir surette nazari dikkate almak zaruret haline gelmiştir.

Bu itibarla bir çok milletler akustik tahribat için mühtelif laboratuvarlar vüucde getirmişlerdir. Mekteplerde akustik hususunda tedrisat vazetmişlerdir:

Mesela Paris'te Sorbon'da ve senayi nefise mektebinde birer kürsü vardır. Ve bu teknik mektebinde büyük bir lâboratuvar tesis edilmiştir. Fransız mimari Marsel Oborten ve Güstav Liyon inşa ettikieri " Salle „ de en makul bir şekil bulmuşlardır.

Bütün bu meselelerin tarifatına ait uzun raporlar verilmiş ve münakaşalar olmuştur.

Bunun haricinde muhtelif asrî meseleler hakkında konferanslar tertip edildi. Kongreyi tertip eden Macar millî mimarlar teşkilatı misafirlerini çok muvaffakiyetli ve külfetli bir şekilde ağırladı. Bir hafta zarfında şehirin ve memleketin bir çok yerlerini otomobillerle gezdirdi. Peşte belediyesi, artistler kulübü Dahiliye ve Maarif vekâletleri, Peşte vilâyeti muhtelif ziyafetler tertip ettiler. Bütün dünya mimarları arasında çok samimî bir müşareket ve tanışıklıklar temin edildi. Önümüzdeki 13üncü kongre Amerika hükûmetinin daveti üzerine Vaşinkton'da olacaktır. Amerika hükûmeti Haver limanından Amerikaya kadar kongre azalarına mahsus bir vapur tahsis etmiştir. Aynı zamanda kongre azası 14üncü kongrenin de İstanbulda toplanmasını arzu ediyorlar. Kendilerine bu hususta çok calışacağımızı ve bütün dünyanın en meşhur ve büyük mimarlarını misafir etmek bizim için büyük bir şeref ve millî bir menfaat olduğunu söyliyerek altı sene sonra İstanbulda bir birimizi selâmlamayı temenni ederek ayrıldık.

Mecliste Neler Konuşuldu ?

B. M. Meclisinde geçen hararetli münakaşaların zaptını neşre devam ediyoruz

[*Dünkü nüshamızdan mabaat*]

Yok Türk parasının bugün, yarın ve istikbaldeki vaziyetini ifade edici bir şekil ise bunun doğru olmadığı itikadındayım. Çünkü bu kanun malûmu âliniz paramızın kıymetini yükseltmesine karşı alınmış bir tedbiri ihtiva ediyor, esasen paramızın sukutuna karşı evvelce ittihaz edilmiş tedbirlerle bu sukut tevkif edilmiş olduğundan birden yükselmesine karşı da bu kanun kabul edildikten sonra paramız sabit bir kıymeti haiz olmak lâzım gelir. Halbuki hepiniz bilirsiniz ki paramız müstakar değildir. Paranın kıymetinin müstekar olabilmesi yani istablize olabilmesi demek, altın esası üzerine müstenit olması demektir. Altın esası üzerine tesbit edilecek olan bu kıymetin dahil ve hariçte herkes tarafından bilâşüphe tanınması demektir. Ve herhangi bankaya ve ya şubesine irae ettiğiniz zaman mukabilinde altın alınabilmesini temin etmek demektir. Binaenaleyh paramızı ihraç eden bankanın depolarında; tedavülde bulunan paranın muayyen bir miktarına tekabül edecek altın bulunması iktıza eder. Vaziyetin bu merkezde olmadığı cümlenizce malûm olduğu için bugünkü tedbirin paramızın kıymetini daimî bir surette müstakar kılacak bir tedbir olduğunu zannetmemenizi rica ederim. Paramız müstakar değildir. Bundan naşi bir memlekette müstakar olmıyan paradan tevellüt edebilen bilcümle mahazir elyevm memleketimizde mevcuttur. O mahazir nedir? Evvela paramızın iştira kabiliyetinin azalması, saniyen bugünkü kıymetinin yarın ne olacağı malûm olmaması. Halkın ekseriyeti böyle bir parayı binaya ve yahut daha emin bulduğu yerlere vazetmek mecburiyetini hissettiğinden halkta tasarruf etmek imkânî münselip olmaktadır. Para müstakar olmayınca bittabi bilûmum eşya fiatlarında da kararsızlık olmakta ve bundan naşi memleketin umumî ticareti, zararlar görmektedir. İşte bütün bu mahzurlar memlekette iktısadî inkişafın yürümesine, yükselmesine mâni olmaktadır. O halde mevzuu müzakere olan bu kanun ne gibi bir maksadı temin etmek için Meclise getirilmiştir? Memleketimiz gibi ziraat memleketi olan yerlerde malûmu âliniz mahsulâtı ziraiye muayyen aylarda kemale erer ve o aylarda ihracat başlar.

Bu aylar senenin iki ve nihayet üç ayına münhasırdır. Nihayet kısa bir devre aittir. Kısa bir devrede memleketin en mühim ihracatı icra olunmak mecburiyeti vardır. Bu mecburiyete mukabil, ithalât ticareti senenin bütün aylarına inkısam ediyor. Bu ihracat dolayısile memlekete vürud eden İngiliz ve ya ecnebi paralarına tekabül edecek kadar ihtiyaç göstermemektir. İthalât ticareti on iki aya münkasem olduğu halde üç ay zarfında memlekete girecek olan bütün İngiliz lirasının ve ecnebi dövizin (absorbe) olmasına imkân yoktur. Binaenaleyh İngiliz lirası fazla miktarda piyasaya arzolunmakta ve buna mukabil olarak ta az talep edilmektedir. Arz fazla olunca, talep az olunca, bittabi fiatlarda kararsızlık hasıl olaacktır. Bu suretle İngiliz lirasının kıymeti azalır, ve yahut daha doğrusu Türk lirasının kıymeti ziyadeleşmeğe başlar, bu hadise malûmunuzdur ki yalnız bu seneye münhasır bir hadise değildir. Çünkü bütün seneler zarfında tekerrür eden bu hadisenin bu sene başka bir netice tevlit etmesi neden ileri gelmiştir. Muhterem Maliye Vekili Beyin buyurduğu gibi İngiliz lirası tazyikinin altında kalmaklığımızın esbabı nelerdir? Bunu izah etmek isterim. Evvel emirde malûmunuz ki bu sene millî parayı koruma kanunu mucibince döviz mübayaa etmek serbest değildir. Yalnız ticaret erbabına münhasırdır. Onlar da yalnız yapabilecekleri muamele üzerine İngiliz dövizi almakla mükelleftirler. Bu kayit dolayısile memleketimize dahil olan İngiliz liralarına mukabil kâfi derecede talep olmadığı için Türk lirası yükselmek mevkiine düşmüştür. Eğer bunu serbest bırakacak olursak, bittabi İngiliz liralarının kâfi miktarda alıcısı zuhur edemiyecek buna mukabil Türk lirası kesbi kıymet edecek ve binaenaleyh bugün bir İngiliz lirasına mukabil 1030 kuruş elde etmeyi düşünen bir müstahsil, bu serbesti neticesinde Türk lirası (900) e yükseldiği takdirde bir İngiliz lirasına mukabil ancak (900), (950) kuruş elde etmiş ve bundan naşi müstahsillerimiz mutazarrır olacaktır. Bu itibarla Hükûmetin düşündüğü tedbir, mustahsillerin menfaatine ve paramızın muvakkat bir surette istikrarına hadim olduğu için, fırkamız tarafınadn tasvip edilmiş olduğundan bu kanuna fırkamız reyini esirgemiyecektir.

Kanunun maksadı nedir? Nasıl ifayı vazife edecektir? Malûmu âliniz fersudeleşen ve ya herhangi bir suretle tebdili iktıza eden evraka mukabil, Osmanlı Bankasında 120 milyon lira kadar - rakamını pek iyi bilmiyorum - para mevcuttur. Bu mevcut olan paralar bu defa az olan İngiliz lirası talebini ziyadeleştirmek için tedavüle çıkarılacak ve tedavüle çıkarılan bu Türk paraları yerine bankanın sandığına İngiliz liraları konacaktır. İstihsalât ve ihracat zamanı olan üç ay zarfındaki bu arza mukabil diğer aylarda İngilize olan ihtiyaç yavaş yavaş kendini hissettirecek ve binaenaleyh gerek hükûmet, gerek tüccar ihtiyacatı için İngiliz mübayaasına mecbur olacaktır. Mübayaa edildikçe hasıl olan Türk lirası İngiliz liralarının yerine girecek ve İngiliz lirası mübayaa etmiş olanların elinde kalacaktır. Binaenaleyh kanunun mekanizması bu suretle devam ettiği takdirde bazılarının zannettiği gibi, bu kanun karşılıksız evrakı naktiye çıkarmak ve (enflasyon) dedikleri ameliyeye katiyyen müşabih değildir. Bunu karşı fırkanın reisi olmak sıfatile efkârı umumiyeyi tatmin etmek mecburiyetini hissettiğim için arzediyorum. Tamamen bu gibi endişeler zaittir. Bu çıkarılan paralar sandıkta mahfuz olan paraların mukabilinde çıkarılmış olduğu için hiç bir endişe ve tehlike varit olmaz. Bunu efkârı umumiyeye bu kürsüden söylemek isterim. *(Bravo sesleri, alkışlar)* Bu kanun ne kadar bir istikrar temin edebilir ve bu istikrar ne kadar bir müddet devam edebilir? Bunu tayin etmek; bundan sonraki aylarda gerek Hükûmetçe, gerek ticaret erbabınca ecnebi dövize hasıl olacak ihtiyaç miktarını tayin etmek demektir. Bunu ise burada tahmin etmek mümkün değildir. Fakat her halde bu kanun tahminata göre altı, yedi ay kadar paramızı müstakar bir halde tutmağa kifayet edecektir. İşte efendiler, bu fiili istikrar zamanında Hükûmetin yapacağı en mühim vazife paramızın altın esasat üzerinden istikarar ettirmek için ciddî ve sasalı tedbir almaktır. Bendeniz o iddiadayım ki .Hükûmet bu tedbiri almakta pek çok geç kalmıştır. Bu tedbiri bundan iki sene ve belki herhalde bir sene evvel almak kabil idi. Paramızın bu suretle tahavvülüne set çekerek umumî ticaretimizin kararsızlığını mucip olmak caiz değildi. Buna mâni olabilirdi. Vakıa bazı ufak tefek tedbirlerle Hükûmet paramızın istikrarını temin için bazı çarelere tevessül etmiştir. Tevessül ettiği bu çarelerin en başlıcası bazı mütehassısların fikir ve mütaleasını almaktır. Bundan iki buçuk sene evvel İş Bankası tarafından (Fiserig) namında bir mütehassıs celbedilmiş ve bu meselenin tetkiki kendisine havale edilmişti. Son tetkikatta Fiserigin tetkikat ve mesaisi netîcesi yaptığı raporun ne neticeye müncer olduğunu bilmiyorum ve zannediyorum ki efkârı umumiye de bundan bihaberdir. Bu rapor bu suretle hükümsüz kaldıktan sonra Mösyö Müller namında Almanyadan bir mütehassıs celbedilmiş ve umuru maliyemizi tetkik ederek ıslah etmek ne gibi tedabire müteallikkıf ise bunları Hükûmete bildirmesi kendisine teklif olunmuştur. Mösyö Müller uzun zaman Maliye vekâletinin bütün vesaikini tetkik etmiş ve daha memleketin tetkiki icap eden bilcümle vesaikına müracaat etmiş, gayet dikkatli bir rapor tanzim eylemiştir. Bu rapor ne oldu efendiler? bu raporun tanzimi tarihinden sonra ne kadar zaman geçti? her halde şunu biliyorum ki rapor bittikten ve Hükûmete tevdi edildikten sonra gayet mahrem bir surette masalarda saklanmıştır. Her nasılsa gazetelerden birinin eline geçen bu rapor neşrolunduktan sonra, Hükûmet bunu efkârı umumiyeye bildirmek mecburiyetini hissetmiştir. Böyle gazetelere verilebilecek ve bunda mahzur görülmiyecek olan bir raporun bir sene evvel hatta Meclis azasından mahrem tutulması neye hamlolunabilir? Mösyö Müllerin raporu zannolunduğu ve muhterem Başvekilin Sivasta irad ettiği nutukta buyurdukları gibi yalnız masarifi harbiye ile şimendifer masarifini tetkik etmiş bir rapor değildir. Efendiler, bu rapor bütün iktısadî bünyemizi tamamile tetkik etmiş, tahlil etmiş, hastalığımızı meydana koymuş ve bu hastalığı ntedavi çarelerini ileri sürmüştür. Bu raporun dikkatle ve ehemmiyetle bütün arkadaşlar tarafından okunması pek istifadeli olur mütaleasındayım. M. Müllerin raporu bu suretle hasır altı edildikten sonra bazı arkadaşlar - meclis müzakeratmdan hasıl ettiğim intıba üzerine söylüyorum - Hükûmete vaziyetin vehametini söylemekte, Hükûmeti ikaz etmekte kusur etmemişlerdir. Fakat o zaman Hükûmetçe bütün bu mütalea reddedilmiş, paramız gayet sağlamdır. Siz bir takım ecnebilerin, haricin propagandasına kapılıyorsunuz. Bunlar hükümsüzdür paramız şöyle kuvvetli, böyle kuvvetli yolunda beyanatla bütün bu endişeler izale edilmek istenmiştir. Halbuki bu sözler kavaidi iktısadiyeyi durdurmağa kâfi gelmemiş, aylar geçtikçe paramızın sukutu ziyadeleşmeğe başlamış ve tam 1140 kuruşa kadar inmiştir. Efendiler, tam bu zamanda hükûmet harekete gelmiştir, ve malûmunuz olan hal paramızı koruma kanununu meclisinize kabul ettirmiştir. Paramızın maruz olduğu tehlikeyi görmekte çok gecikmiş olan Hükûmetin basiretkârlığına inanmak benim için biraz güçtür. Bu gibi basiretsizlikle idare olunan malî siyasetimizi bir muvaffakiyet harikası gibi göstermek te müşküldür.

Efendiler! bu muvaffakiyet harikası istatistiklere ve rakamlara müstenit olmak lâzımdır. İddiayı mücerretle bunun muvaffakiyet ve ya ademi muvaffakiyet olduğu isbat edilemez. Vakıa Millî parayı koruma kanunu paramızın panik halinde sukutuna mâni olmuş ve bir istikrar tevlit etmiştir. Bunun faydası gayri kabili inkârdır. Fakat diğer cihetten bu kanunda münderiç olan bazı ahkâm kredinin eksilmesini de bais olmuştur ve bugünkü günde faizin resmî bankalar tarafından % 19, % 20 ye de çıkarılmasına sebep olmuştur. Dün Hakimiyeti Milliye gazetesinde intişar eden bir refikimizin makalesini dikkatle okudum. Orada diyorlar ki paranın bu derece ağır ve pahalı faizlara tabi olması yalnız bizim memlekete münhasır değildir. Etrafımızdaki komşuları da nazarı dikkate alırsak ezcümle Romanyada % 20, % 30 derecesinde faizle para verilmektedir. Muhterem refikimizin bu rakamları nereden aldığını ve bu rakamların Romanya ahvali maliyesinin hangi devrine ait olduğunu bilmiyorum.

Mahmut B. (Siirt) — M. Ristin raporundan...

Fethi B. (Gümüşane) — Demek ki istikraradan evvel olacaktır.

Mahmut B. (Siirt) — Islahat esnasında.

Fethi B. (Gümüşane — Demek ki istikrardan evvel olaverdiği raporda bu rakamlar bulunabilir. Çünkü; o zaman Romanyanın vaziyeti maliyesi ve vaziyeti iktısadiyesi bugün bizim vaziyeti maliyemizin ve vaziyeti iktısadiyemizin aynidir. İşte benim iddiam; bizim içinde bulunduğumuz bugünkü vaziyetten kurtulmamız için esaslı tedbir almaktır. İstikrarı temin etmek için ciddî ve esaslı tedbirler almak lâzımdır. Her halde muhterem refikimiz, Romanyada bugünkü faizin ne kadar olduğunu öğrenmek isteseydi, telefonla bir bankaya müracaat ederler ve tahkik edebilirlerdi. Her halde resmî iskonto dedikleri gibi % 20 değil % 9 raddesindedir. Binaenaleyh emniyetli bankalar her vakit % 9 la kolaylıkla para temin edebilirler. Vaziyet öyle değildir.

Efendiler; bu kanunu geçirmek için Hükûmetin Meclisi fevkalâde surette içtimaa davet etmesini de basiretkârlıkları için pek büyük bir delil olarak görmüyorum. Çünkü, efendiler! bu kanunu mucip olan hadise; fazla miktarda piyasaya İngiliz lirasının gelmesi hadisesi her sene tekerrür eden bir hadisedir. Bunu, tekerrürü zamanına kadar beklemek icap etmez 3-4 ay evvel bu hadise pek âlâ kolaylıkla tahmin edilebilirdi. Böyle bir hadisenin tekevvün edeceğini Maliye Vekili Beyefendinin pek âlâ tahmin etmesi iktıza ederdi. Çünkü, buradaki kanaatlerinden anlaşılacağı veçhile ithalâtımız geçen seneye nisbetle fevkalâde ve mühim miktarda tenakus etmiştir. Yeni gümrük kanunu mucibince ve ihracat dolayısile memleketimize dahil olacak İngiliz lirasına ecnebi dövizi (absorbe) edecek kadar ihracatımız yoktur. Bu Maliye vekâletince malûm olan bir keyfiyet idi. Malûm değilse gümrük istatistiklerine bakmak kâfi gelecekti. Filhakika ithalât ticaretimiz 1925 senesinde 241 milyon 6 yüz bin lira kesirsiz yuvarlak rakam arzediyorum. 1926 senesinde 234 700,000 lira; 1927 senesinde 211,400,000 liar; 1928 senesinde 223,500,000 lira; 1929 senesinde gümrük kanununa takaddüm eden aylarla onu müteakip aylarda 256,000,000 liradan ibarettir. Binaenaleyh buyurdukları gibi o sene yüz milyon bir fark görülmektedir. 1929 senesinde 256 milyonluk ithalât yapıldı. 1930 senesinin ilk altı ayı zarfında tabii tekmil sene için istatistik almağa imkân yoktur. 68 milyon ithalât ticareti olmuştur. 1929 senesinin ilk altı ayı zarfında buna mukabil 121 milyon 400 bin lira ithalât yapılmıştır. Binaenaleyh geçen senenin ilk altı ayı ile bu senenin ilk altı ayı zarfındaki ithalât asarında 52 milyon 300 bin liralık bir noksan vardır. Bu noksan ithalâtta elbette gümrük tarifesinin tesiri olmuştur. Fakat buna âmil olan yalnız bu mudur? bu cihet de şayanı tetkiktir ve zannederim ki; halkın iştira kabilinyetinin azalmış olması da, bu ithalât ticaretinin azalmasını mucip olmuştur. Vakıa ithalâtın azalmış olması tediye müvazenemizi temin edeceği itibarile şayanı memnuniyettir. Fakat acaba geçen sene ile bu sene zarfında, dahildeki fabrikalarımız ve yahut dahilî masnuatımız 52 milyon liralık bir iş yapabilecek kadar piyasaya mal çıkarmış mıdır, yoksa halkın ithalât yapmak hususundaki iştira kabiliyetinin azalması, bu suretle ithalât ticaretinin azalmasına mı sebep olmuştur? Bunu da tetkik etmek lâzımdır. Bunda zannederim ki: her iki cihetinde tesiri olmuştur. Bilhassa halkın iştira kabiliyetinin azalmış olması buna en büyük bir âmildir. Bu meydanda iken efendiler; yani bu seneki ithalâtımızın bu kadar az olacağı meydanda iken, bunu haziran ayında Meclise izin verilmezden evvel tetkik etmeğe imkân yok muydu?

Mazhar Müfit Bey (Denizli) — Mektep talebesi değiliz. İzinle gitmeyiz biz.

Fethi B. (Gümüşane) — Affedersiniz o maksatla söylemedim. Öyle bir sui maksat hatırımdan geçmemiştir. Ondan sonra efendiler Hükûmetçe de pek âlâ malûmdur ki haziran ayında konsorsiyom vardı, millî paramızı koruma kanunu vardı. Binaenaleyh mahsulât zamanında memlekte girecek olan ecnebi dövizi kolaylıkla absorbe edilmiyektir. Bu itiabrla bunu o zaman derpiş edip kanun yapmak daha muvafık olurdu. Bu kanun için meclisi fevkalâde bir surette içtimaa davet etmek ve halkı Hükûmet karşılıksız para mı çıkarıyor gibi bir takım endişeye düşürmek caiz midir?

Ali Saip B. (Urfa) — Bu vesile ile zatı âlinizi dinlemiş olduk.

Fethi B. (Gümüşane) — Biraz daha bekliyebilirdiniz.

Arkadaşlar; biz bu kanuna rey vereceğiz. Üç noktai nazardan rey vereceğiz. Evvel emirde bu kanun bir istikrar temin eder. Muvakkat te olsa paramızın istikrarını temin eder. Fırkamızın prensiplerinde paramızın istikrarını temin için ciddî ve esaslı tedbirler almak en esaslı bir mesele olarak dahildir. Bu itibarla bu kanunna rey vereceğiz. Fakat bu kanuna rey vermemiz, Hükûmetin bütün siyasetine itimat ettiğimizi ifade etmez. O manada telâkki buyurmamanızı rica ederim.

Efkârı umumiyede bu kanunun paramızı hiç bir suretle tehlikeye düşürmediğini alenen göstermek için fırkamız fırkanızla beraber birleşerek rey vermeyi de memleketin menfaatine muvafık görmüştür. O noktai nazardan da rey vereceğiz. Sonra efendiler yaptığımız muhalefet şuursuz bir muhalefet değildir. Memleketin menfaatine muvafık olan tedbirler geldiği zaman fırkamız bu tedbirleri her türlü muhalefet fikrinden azade olarak kabul eder. Bunu da efkârı umumiyeye göstermek için bu kanuna rey vereceğiz arkrdaşlar. Mütaleatım bundan ibarettir.

Maliye Vekili Saraçoğlu Şükrü B. (İzmir) — Muhalif parti lideri Fethi Beyefendi Hükûmetin istifa edeceği şayiasına istinaden, Hükûmet mademki istifa edecektir, onun için esaslı programları hakkında söz söylemek zaruretini hissetmiyorum, bir daha Hükûmete programlarını görüp icraatını ondan sonra tenkit edeceğim, buyurdular. Zannederim ki bundan kastları: Hükûmet istifa ederse, bütün kusurları bundan ibaret, orta yerde başka bir mesele kalmıyacaktır demek olacaktır. Çünkü biz arkadaşlar, samimî kanaatlerimizi son gün dahi icra ederiz. Ve samimî kanaatlerimizi düştükten sonra dahi nihayete kadar müdafaa etmek cesaretini kendimizde görenlerdeniz. *(Alkışlar)* Kanunu bittabi Fethi Beyefendi her aklı selim sahibinin söyliyeceği sözlerle takviye ettiler. Bundan doalyı kendilerine teşekkür ederim. Hakikaten kanunumuz nadir kanunlardır. Ve efkârı umumiyede muhalif, muvafık, dahilde ve hariçte, hatta muhtelif cereyanlara tabi muhtelif bankalar nezdinde ayni müşahede ve ayni zaviye altında görünüyor. Yalnız kanunun hututu asliyesine böylece temas ederken, öyle tahmin ediyorum ki bu kanuna Hükûmetin lüzumundan fazla bir kıymet ve mahiyet atfettiğini Fethi Beyefendi istidlâl eder gibi olmuşlar. Biz bukanunla, geçen sene huzurunuzda teklif ettiğimiz gibi giriştiğimiz uzun ve çetin bir mücadelenin nihayet ikinci safhasında bulunuyoruz. Arkadaşlar, iktısadi meseleler öyle meselelerdir ki; bunları bir darbei kalemle bir tek maddei kanuniye ile, bir emir ile, bir işaertle tebdil etmenin imkânı yokutr. Bütün harekâtı iktısadiyede muhtelif tecrübelerin verdiği mahsulleri birer birer gördükten sonradır ki hedefe doğru yaklaşmakta olduğumuz kanaati bizlerde tekevvün eler. Ve safha safha mücadeleyi hedefe kadar götürmüş oluruz. Fethi Beyefendi pek âlâ bilirler ki: dahilî bünyesi çok az hırpalanmış ve harpten muazffer çıkmış ve muzafferiyetin bir çok semerelerini de tevali eden seneler zarfında toplamış olan Fransa, kuvvteli iktısadiyatına rağmen harpten sonra tam on sene zarfında yani bundan iki sene evvel parasında istikra yapabilmiştir. Fethi Beyefendi, bizde bu istikrar bundan iki sene evvel yapılabilirdi, fakat tedbir alınmamış, hükûmet bu vaziyetle on sene mücadele etmek mecburiyetinde kalmıştır. On seneden sonradır ki parasını istikrar yoluna sevketmiş ve kanunen istikrar yapabilmek kuvvetini kendisinde bulmuştur. Çok daha kısır topraklar üstünde, çok daha cılız şeraiti iktısadiye altında çalışan arkadaşlarının ise, seneler zarfında kaybettikleri neticeyi çok ümit ediyorum ki takdir buyuracaklardı. Bunu bizden esirgediler. Rakamlar arasındaki münakaşalara gelince: Filhakika arkadaşlar huzurunuzde, dört ay kadar az bir zaman zarfında yüz milyonluk fazla mal geldi sözünü tekrar etmiştim. Burada bulunan ve memleket harekâtı iktısadiyesini yakından takip etmiş olan arkadaşlar pek âlâ bu sözümün hakikî manasının ne demek olduğunu tamamen anladılar. Ben demedim ki, bir sene içinde yüz milyon liralık fazla bir mal aldık. Ben dedim ki, dört ay içinde yüz milyon liralık fazla bir mal aldık. Bu cereyana memleket efkârı umumiyesi müteaddit defalar temas etmişti. Bunlardan birisi tarife kanunu yapılırken muhtelif tüccarlarımız, muhtelif mütehassıslarımız aceba hacim ve siklet üzerinden alınacak olan resim kıymete nisbet edilirse, aldığımız resmin kıymetine nazaran nisbeti kaç derecededir. Uzun hesaplardan sonra varılan kanaat bittabi biraz ihtimali olmakla beraber % 10 ilâ 11 kıymeti arasında değişmekte olduğu şeklinde idi. Hatta tarifeye ait kanunun en kuvvetli esbabı mucibesini bu nokta teşkil ediyordu. Bidayeten % 19, % 20 arasında bir nisbet dairesinde resim almak için, hacimler üzerine sıkletler üzerine konmuş olan resmin bu defa ayni nisbete vasıl olmak için beher okkasına, beher hacmine ne kadar resim koymuş olalım ki tarifeyi ilk yaptığımız zaman almakta olduğumuz resmi bundan sonra da almış olalım. Çünkü hiç bir surette istemedik ki memnuiyetkâr bir sahaya geçelim ve dünya ile rabıtamızı ve alâkamızı keselim. Asla böyle bir düşüncemiz yoktu, o kadar yoktu ki, nihayet tarifemiz için düşündüğümüz hedef kıymetini geçen % 19 ve % 20 üzerinden bir vergi alalım vaziyetinden ibaret idi. Bittabi bu (% 19) ve (% 20) yi tesbit ederken memleket mamulâtı hahiliyesini himaye edebilmek için bazı yerlere hiç zam yapmadık. Bazı yerlerde hatta tenzilât yaptık. Bazı yerlerde de kâfi miktarda zam yaptık. Bu resimlerin yekûnu umumisidir ki (% 20) derecesinde resim alır vaziyetine yeniden bizi geçirdi. İşte bu fikir konuşulurken anlaşıldı ki bu memlekette resim olarak gümrüklerde naldığımız verginin yekûnu kıymetinin (% 10) u nisbetindedir ve Maliye vekâleti dört ay zarfında tahsil ettiği vergilerin yekûnu umumisine nazaran on buçuk ilâ on bir milyon lira kadar bir fazla varidat almıştı. Yani sadece dört ay içinde rüsum şeklinde gümrüklerce 10 milyon liralık kadar bir ithalât olmuştur. Bununn yekûnu umumisi de biraz evvel arzettiğim nisbet göz önüne getirilirse

[*Mabaadına yarınki nüshamızda devam edilecektir*]

Orta Anadoluda Seyahat Mektupları : 18

Çorumda hayat ve faaliyet

Bu güzel vilâyetimizde maarif varlığı gittikçe kuvvet bulmaktadır

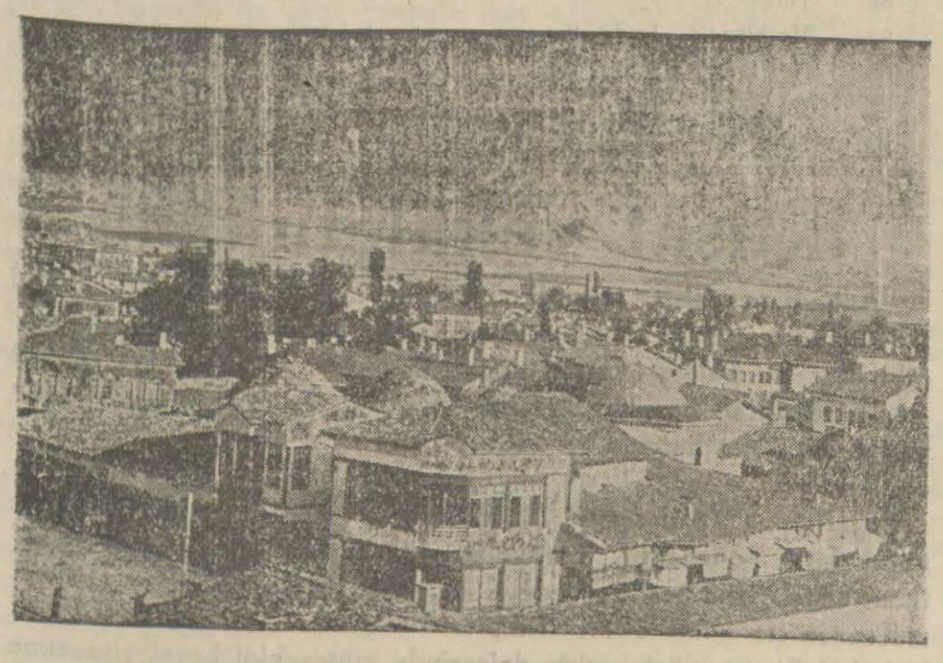

Çorumun umumî manzarası

Çorum:

Çorum vilâyeti her sahada olduğu gibi maarif ve yol işlerinde de çok müterekki bir halde bulunuyor. Vilâyet merkezinde her türlü vesaitle mücehhez altı ilk mektep, bir muhtelit orta mektep ve bir de köy yatı mektebi var.

Köylerde çok muntazam ve son modellere muvafık birer ilk mektep binası inşa edilmektedir. Bu sene mektep binalarına başlatılan köylerin adedi 54 ü bulmaktadır. Ayrıca iki kaza ve bir de merkezde üç mektep inşasına başlanmıştır. Çorum muallim adedi itibarile de ehemmiyetlidir 131 mektepte 237 tane genç muallim çalışmaktadır.

Çorum maarifi kıymetli bir genç olan maarif müdürü Şefik beyin himmetile gün geçtikçe mükemmelleşmektedir.

Millet mektepleri ve halk okuma odalarına burada büyük bir ehemmiyet atfedilmektedir.

Bu sene 31 mahalde halk okuma odaları tesis edilmiştir. Millet mekteplerinden çıkanlar burada okuma kabiliyetlerini gazete, kitap ve saire okumak suretile hergün bir parça daha artırıyorlar. Vilâyet bütçesinde gerek millet mektepleri ve gerekse diger maarif faaliyetleri için çok mühim hatta umumî bütçesinin yüzde ellisini teşkil eden bir tahsisat mevcuttur. idarei hususiye ilk mektebe devam eden fakir talebeye meccani kitap ve vesaiti dersiye tevzi ettiği gibi Çorum çocuklarından orta ve âlî tahsili takip eden telebeye de her sene Çoruma gidip gelme harcırahları vermektedir. Bu sene köy yatı mektebi mühim bir fayda temin etmediği için lâğvedilmiştir. Tahsisatı ile Çorum kazalarında ki müstait ve zeki çocukların orta tahsili takip edebilmeleri için bir pansiyon vücuda getirilecek, bu suretle Çorum çok kıymetli memleket çocuklarına malik olacaktır. Çorumlular vilâyetlerinde bir de muallim mektebi inşasını istiyorlar.

Evelce Kastamunuda yapılması mukarrerken bilahara her nedense inşasından sarfınazar olunan muallim mektebinin Çorumda inşası için bütün Çormlular, başta memleketleri için çalışan kıymetli meb'usları oldu-

Çorum valisi Cemal B.

ğu halde; uğraşıyorlar. Hatta mektep için icap eden arsayıda satın alarak tapusunu maarif vekâletine göndermişler. "inşallah ona da muvaffak olacağız,, diyorlar.

Çorumda yol faaliyeti de takdire şayan bir haldedir. Vilâyet merkezi ile bütün kazalar ve komşu vilâyetler arasındaki bilûmum şosalar her gün tamir olunmakta, bir çok yerlerde beton menfez ve köprüler inşa olunmaktadır. Bir çok şosaların güzergâhları da tebdil edilmek suretile müruru ubur kolaylaştırılmıştır.

Çorumda çok garip bulduğum bir mesele var. Bu güzel şehirde doğru dürüst hiçbir mebanii resmiye yok. Hükûmet binası şimdiye kadar belediyenin malı olan köhne ve ahşap bir binada kira ile oturuyormuş. Bu senede bilmem kaç bin liraya belediyeden satın almışlar... Çok yazık ve günah... Çoruma şöyle güzel bir hükûmet konağı çok lâzım. Buna büyüklerimiz bir himmet ediverseler ne eyi olur:

Mamur bir şehirde harap bir hükûmet konağı göze pek fena geliyor.

Talât Mümtaz

Memleket haberleri

Bir cinayet

Bergama kazasının Kınık nahiyesinin Yaya köyünde mukim Tikveşli Hazım efendi namında bir şahıs ailesile Bargamaya giderken Sabit isminde bir Tikveşli tarafından tabanca ile katledilmiştir.

Tahkikata nazaran Hazım efendi zevcesi Kübra hanım ve üç çocuğu ile yola çıkmış ve köyünden yarım saat kadar uzaklaşmış oldukları sırada anide patlıyan bir tabanca kurşunile aile reisi olan Hazım efendi yere yuvarlanmıştır.

Maktul Hazım efendi ile katil Sabitin araları bazı meselelerden dolayı uzun müddetten beri açık bulunmakta imiş.

Hazım Efendinin yere yuvarlandığını gören Sabit Kübra Hanıma tecavüz etmek istemişse de zevcinin cesedi karşısında büyük bir teessür duyan kadın ve çocukların feryadı üzerine etraftan yetişenler tarafından kurtarılmış ve Sabit dahi tutularak adliyeye teslim olunmuştur. Tahkikata devnm edilmektedir.

28 evlül 930

Borsalar

		Acıcl	Kapandl
Kambyo			
1 İngiliz lirası	Kr.	1030	1030
" T.L. mukabili	Dolar	0,47 22	0,47 22
" "	Frank	12 01,	12 01,
" "	Liret	9 02	9 02
" "	Belga	38,40	38,50
" "	Drahm	36 40	36 40
" "	Is. Frank	2 43,75	2 43,75
" "	Leva	65 30	65 30
" "	Florin	1 17,50	1 17 50
" "	Kuron	15 95	15 98
" "	Silng	3 33,50	3 35 50
" "	Pezeta	4 06,25	4 06,25
" "	Mark	1 97,50	1 97,50
" "	Zloti	4 20,25	4 20,25
" "	Pengö	2 69,50	2 69,50
20 Ley	Kuruş	79 30	79 30
1 Türk lirası	Dinar	26 65	26 65
Çervoneç	Kurus	1088	1085
Nukut			
1 İsterlin	(İngiliz)	1032	1032
1 Dolar	(Amerika)	211	211 50
20 Frank	[Fransız	167 25	167 25
20 Liret	[İtalya	219	219
0 Frank	Belçika]	116	116
20 Drahmi	[Yunan]	54 75	54 75
20 Frank	[İsviçre]	820	820
30 Leva	[Bulgar]	31	31
1 Florin	[Felemenk]	82 50	82
0 Kuron	[Çekoslovak]	124	124
1 Şiling	[Avusturya]	30	30
1 Pezeta	[İspanya]	23 50	24 50
1 Rayşmark	[Almanya]	50 25	50
1 Zloti	Lehistan	37	24
1 Pengö	[Macaristan	24 50	36 50
0 Ley	[Romanya]	25 50	25 50
20 Dinar	Yugoslovya]	77	76 75
1 Çevoneç	Sevyet		
Altın		914	914 50
Mecidiye	Borsa	58 50	59
28ankno	harici	241	241

Ölüm

Şurayı devlet tanzimat dairesi birinci müavini Esat B. vefat etmiştir. Bulunduğu işlerde herkese kendini sevdirmiş olan mumaileyhin daha genç denilecek bir yaşta irtihali mucibi teessürdür. Ailesine beyanı taziyet eyleriz.

Diş tabiplerine

Türk diş tabipleri kâtibi umumiliğinden:

Cemiyet vasıtasile tevzi olunacak nümunelerin ve bir kaç aydır çıkamıyan mecmuanın meccanen gönderilmesi için bütün meslektaşların vazih adres ve isimlerini Tünel başında Samsun apartmanında cemiyetimize göndermeleri mercudur.

Satılık apartıman

Galatada Sultan Beyazıt Kılıç Ali Paşa caddesinde No. 173-174. Gayet ehven fiyatla üç katlı apartıman satılıktır. Taliplerin apartımanın ikinci katına müracaatları.

Ist. Üçüncü icra memurluğundan:

Bir borcun temini istifası için mahcuz ve satılması mukarrer bir adet piyano ve bir adet büfe ve bir adet havuzlu ayna 5-10-930 tarihine müsadif Pazar günü saat ondan on bire kadar açık artırma suretile Bebekte küçük Bebekte 13 - 15 No. lı hanede satılacaktır. Taliplerin mahallinde hazır bulunacak memuruna müracaatları ilân olunur.

800 çeki odun münakasası

Yüksek orman mektebi rektörlüğünden:

Mektebimize lüzumu olan sekiz yüz çeki odun aleni münakasaya konulmuştur. Taliplerin şartnamelerini görmek üzere hergün münakasaya iştirak için de yevmi ihale olan 22 teşrinievvel 930 tarihine müsadif çarşamba günü saat 14 te defterdarlık binası dahilinde müessesatı iktısadiye mübayaat komisyonuna gelmeleri ilân olunur.

Ankara vilâyetinden:

1 — Anka'da hal civarında bir ilk mektep yapılacaktır.

2 — Bedeli keşfi olan 45711 lira üzerinden kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur.

3 — Zarflar 16 teşrini evvel 930 perşenbe günü saat 15 ten evvel makamı vilâyete verilmek lâzımdır.

4 — Zarflara bedeli keşfin yüzde yedi buçuğu olan 3430 liralık bir banka mektubu veya muhasebeyi hususiye veznesine verilecek bu paraya mukabil alınacak bir makbuz senedi teklif zarflarına konulmak ve yapacak mühendisin ehliyeti fenniyelerini havi vesika vilâyet nafia baş mühendisliğinden müsaddak olarak yine bu zarflara melfuf olmak lâzımdır. Şeraiti anlamak isteyenlerin maarif müdüriyetine ve iştirâk edeceklerin zarflarını yevm ve saati ihaleden evvel makamı vilâyete vermeleri ilân olunur.

İstanbul 4 cü İcra memurluğundan:

İş Bankasının firarî Zileli Sava mahdumu Vasil Ef. den alacağının temini için birinci derecede teminat iraesi mukabilinde istikraz eylediği mebaliğe mukabil Beşiktaşta köy içinde bostan sokağında atik ve cedit 7 numaralı hane 30 gün müddetle ihalei evveliye müzayedesine vzolunarak 600 lira talibi uhdesinde olup bu defa yüzde 5 zam ile ve on beş gün müddetle ihalei kat'iye müzayedesine vazolunmuştur.

Sokaktan üç ayak mermer merdivenle içeri girildikte zemini çiçekli çini döşeli bir gezinti mahallinden bir ayak keza çini merdivenden zemini tahta döşeli ufak bir sofa üzerinde iki oda odanın birinde yük vardır. ikinci katı üzerinde iki oda üçüncü katı bir gezinti mahalli üzerinde bir oda mevcut olup sokağa nazır bir balkonu havidir. Sofa üzerinden bir medhal ile zemini çinko döşeli bir taraca vardır.

Hane derununda elektrik teçhizatı mevcuttur.

Kıymeti muhamminesi tamamı 2539 lira 10 kuruş olup talip olanlar pey akçelerini alarak 928-4368 dosya numarasile 16-10-30 tarihinde saat 16 ya kadar Istanbul 4 cü Icra memurluğuna bizzat veya bilvekâle müracaatları ilân olunur.

Sekiz nci icradan:

Bir alacağın temini zımnında mahcuz dikiş makinesi, halı kilim ve saire 4-10-930 cumartesi sabahı saat onda Kartal Maltepesinde çarşıda açık arttırma ile satılacaktır. Talip olanların mezkûr gün ve saatta memuruna müracaatları ilân olunur.

Tahtakalede Buz fabrikasında Avram Meşulâm Efendiye

Istanbul Asliye mahkemesi ikinci ticaret dairesinden:

Şekip B. tarafından aleyhinize ikame edilen 12000 lira alacak davasından dolayı berayi teblig gönderilen arzuhale merbut teblig varakası zahrında ikametgâhınızın meçhuliyeti mübaşir tarafından şerh edilmiş olmakla olbaptaki talebe binaen hukuk usulü muhakemeleri kanununun 141-142 maddeleri mucibince mezkûr dava arzuhaline bir buçuk ay zarfında cevap vermeniz ve 18 teşrinisani 930 salı günü saat 14 te huzurunda ispatı vücut etmeniz ve aksi takdirde hakkınızda gıyap muamelesi yapılacağı tahkikat hâkimliğince tahtı karara alındığı ilân olunur.

İstanbul dördüncü icru memurluğundan

Ayşe Rabia hanımın Hasan ağadaki alacağının temini istifası zımnında vefaen mefruğ Şehzadebaşında kalenderhane mahallesinde aralık sokağında atik 2 cedit 2 numaralı bir bap hane maabahçe otuz gün müddetle ihalei evveliye müzayedesine vazolunmuştur.

Ahşap kapılı ve zemini adi kaldırımlı, methale girildikte 2 adet kebir gömülü küp mevcut bulunan medhal üzerinde yukarıya çıkan bir merdiven mahalli ile küçük bir oda mevcuttur.

Zemini çiçekli çini döşeli iç taşlığa geçildikte tahta perde ile bölünmüş ve zemini tahta döşemeli odamsı bir mahal ile bir helâ ve bahçeye çıkan bir merdiven vardır. Bahçede ahşap salaş ve zemini beton döşeli ve alaturka ocaklıdır. Mezkûr taşlıktan ahşap merdivenle üst kata çıkıldıkta bir sofa üzerinde üç oda birinde yük, bir helâ ve hanenin yanında mevcut bulunan su mahzeni derunundaki odalara geçilmek için ahşap bir geçit mevcuttur.

En üst katta bir sofa üç oda bir helâ odanın birinde yük mevcuttur.

Odaların altısında ayrı ayrı müstecirler bilâ konturat sakin olup mecmunun icarı şehrisi yirmi bir buçuk liradır. Hududu ber mucibi senettir:

Mesahası alettahmin 160,5 metre murabba olup bundan 73,5 metre murabba üç katlı ahşap bina 13,5 metre murabba salaş mutbak, mütebakisi bahçedir. Kıymeti muhammenesi tamamı bin beşyüz lira olup, talip olanlar kıymeti muhammenesinin yüzde onu nisbetinde pey akçalarını alarak 926 - 5315 dosya numarasile 4 - 11 - 30 tarihinde saat 14 den 15 kadar Istanbul dördüncü icra memurluğuna bizzat ve ya bilvekâle müracaat eylemeleri ilân olunur.

Fatih icra memurluğundan:

Bir deynin temini istifası zımmında mahcuz kıyye mangal kömürü mahi halin 9 uncu perşembe günü saat 9,5 Tahtakalede telefon merkezi civarındaki kömür deposunda furuht edileceğinden talip olanların yevmi mezkûrda mahallinde hazır bulunacak memuruna müracaat eylemeleri ilân olunur.

Sevrisefain

Merkez acentesi: Galata Köprü başında Beyoğlu 2362. Şube acentesi Sirkecide Mühürdar zade hanı altında Tel.Ist.2740

skenderiye sürat postası

(izmir) vapuru 3 Teşrini evel Cuma 10 de Galata rıhtımından kalkarak cumartesi sabahı Izmire varır ve Izmirden saat 12de kalkarak Pazartesi saat10da Iskenderiyeye varacak ve Çarşamba Iskenderiyeden kalkarak Izmire uğrayarak Istanbula 12 de gelecektir.

Iskenderiyeden aktarma Portsait için de eşya kabül olunur.

Ayvalık sürat postası

(MERSIN) vapuru 30 Eylül Salı 17 de Sirkeci rıhtımından kalkarak Gelibolu, Çanakkale, Küçükkuyu, Edremit, Bürhaniye, Ayvalığa gidecek ve dönüşte mezkûr iskelelerle birlikte Altunoluğa uğrıyarak gelecektir.

Mersin sürat postası

(KONYA) Vapuru 1 Teşrinievel çarşamba 11 de Galata Rıhtımından kalkarak Çanakkale, Izmir, Küllük, Bodrum, Rados, Fethiye, Finike, Antalya, Alâiyeye uğrayarakMersine gidecek ve dönüşte ayni iskelerle beraber Taşucu, Anamura uğrıyacaktır.

Dalyan ve Marmaris yolcu ve yükü gidiş ve gelişte Fethiyede aktarma suretile alınıp verilir.

Çanakkale için yük alınmaz.

Trabzon ikinci postası

(KARADENIZ) vapuru 2 teşrinievel Perşembe akşamı Galata rıhtımından kalkarak Zonguldak, Inebolu,Sinop, Samsun, Ünye, Fatsa, Ordu, Giresun, Trabzon, Rize, Hopaya gidecek ve dönüşte Pazar iskelesile Rize, Of, Sürmene, Trabzon, Polathane, Giresun, Ordu, Fatsa, Samsun, Sinop, Ineboluya uğrayarak gelecektir.

1 Teşrinievelden itibaren Adalar, Yalova, Moda, Kalamış ve Anadolu hattı tarifeleri değişmiş ve Bostancı-Adalar hattı da lâğvedilmiştir. Yeni tarifeler iskelelere asılmıştır.

Galatada - Karaköyde Seyrisefain acentesi rıhtımı palamar mültezimliği bir sene müddetle ve açık arttırma ile kiraya verilecektir. 6 teşrini evel 930 tarihinde saat 16 da ihalesi yapılacağından istiyenlerin o gün levazım müdürlüğüne gelmeleri.

BAYRON MARSILYA EKSPRESI

Marsilya, Pire ve Selânikten beklenmekte olan:

"ANDROS,,

lüks posta vapuru 29 eylül tarihinde limanımıza gelecek ve 2 teşrinievvel perşembe günü tam saat 10 da hareket ederek doğruca Pire ve Marsilyaya gidecektir. Pireye 3 teşrinievvel 13 te ve Mrsilyaya 8 teşrinievvel sabahı muvasalat eder. Tenzilâtlı fiatlarla yolcu ve ticarî eşya kabul olunur. Üçüncü sınıf yolcuları için mahfuz ve yataklı yerler vardır. Umumî acenteleri: Anagnostopulo ve Siskidis. Galata Çinili rıhtım han. Tel. B. 2612.

Emniyet sandığı emlâk müzayedesi

Kat'î karar ilânı

Müzayede Bedeli L.	ikrazı No.	Merhunatın cins ve nevile mevki ve müştemilâtı	Borçlunun ismi
215	650	Hasköyde Halıcı oğlunda turşucu mahallesinde eski kumbarahane ve yeni fabrika sokağında eski: 131 mükerrer ve yeni "8,, elyevm "6,, numaralı yüzbeş arşın arsa üzerinde bodrumdaki oda ile beş oda iki sofa, bir çini teşlık, bir sarnıç, bir kuyu bir mutfak ve onbeş arşın aralığı havi tamire muhtaç bir hanenin tamamı,	Haykanuş, Şimavon, Mahil, Haçador. Ef. varisleri
1020	1150	Anadolu Kavağında iskele meydanı sokağında eski 91, 89, 93, 95 : ve yeni 12, 13, 14, 13-1, 13-2, 13-3 numaralı yüzaltmışbeş arşın arsa üzerinde biri üç oda,bir küçük koridor ve hariçte bir küçük helâ önünde adi bir balkon ve altında kayıkhane diğer hane yeni olup iki oda bir helâ bir küçük avluyu ve iki dükkânı havi maa müştemilât iki hanenin tamamı.	Hasan Ef.
3420	1279	Samatyada Sancaktar Hayrettin mahallesinde Samatya caddesinde eski 190,192, 194 ve yeni 216 216-1 216 -2 216-3 216-4 216-5 216-6 216-7 216-8 216-9 numaralı beş yüz arşın arsa üzerinde soğukluk mahallini ve altında dokuz dükkânı ve dokuz yüz elli arşın arsa üzerinde sıcaklık ve su hazinesi ve kırk arşın arsa üzerinde külhan mahallini ve iki bin beş yüz on arşın kadar bahçeyi havi Ağahamamı namile maruf bir çift hamamın otuz iki hisse itibarile on yedi hissesi Ayşe Şaziye, Emine Habter Hanımlarla Ali Osman Hayrunnas ve Ali Süleyman Hadimünnas	Beyler.
255	17079	Kumkapıda Çadırcı Ahmet Çelebi mahallesinde Asmalı sokağında eski 7 ve yeni 9 numaralı elli dokuz arşın arsa üzerinde kârgir üç buçuk katta birinci katta bir mermer avlu bir mutfak bir sarnıç oda içinde iki dolap ikinci ve üçüncü katlarda birer oda birer sofa birer helâ ikinci katın bir odasında üçüncü katın sofasında birer yük dolap üçüncü katın bir şahniş en üst katta bir tavan arası bir sofa, sofada yük, bir balkon bir daraçayı havi bir hanenin nısıf hissesi	Cabir B.
355	17150	Uzunçarşıda Yavaşça Şahin mahallesinde Caznevi Mahmut efendi sokağında eski 11 ve yeni 19 numaralı doksan üç arşın arsa üzerinde kâgir bir katta iki oda, bir mutfak gibi kullanılan bir ocaksız mahalli havi harapça bir hanenin nısıf hissesi.	Fatma hanım
105	18242	Tophanede Karabaş Mustafa mahallesinde eski Lüleci arastası ve yeni Lüleci arastası ve Kale sokağında eski 26,26 mükerrer ve yeni 26-3 numaralı on altı arşın arsa üzerinde mukaddema iki dükkân bir ahır elyevm bir ahırın tamamı.	Şevki efendi
655	18355	Kadıköyünde Osmanağa mahallesinde eski ve yeni Misk sokağında eski 2 mükerrer yeni 36 numaralı biri yüz on arşın arsa üzerinde ahşap iki buçnk katta yedi oda bir sofa iki mutfak ve diğeri keza yüz on arşın arsa üzerinde ahşap bir katta iki oda ve yüz yirmi arşın bahçeyi havi tamire mühtaç iki hanenin tamamı. Mehmet Saffet bey ve Nezihe Mümine Lâtife hanımlarla Mustafa Kemal, Ibrahim Necati beyler	
375	20007	Unkapanında Haraççı Kara Mustafa mahallesinde fener caddesinde ve han derunu sokağında eski 1 ilâ 28, 21, 23, 23 mükerrer ve yeni 33, 35, 37, 39 numaralı üç yüz altmış arşın arsa üzerinde kâgir üç kattan ibaret üstünde yirmi yedi odayı ve altında üç dükkânı havi bir han (mezkûr bir numaralı odanın tamamı ve 2 ilâ 28, 21, 23, 23 mükerrer numaralı üç dükkânın nısıf hissesi)	Muhterm Edip Bey
425	20346	Üsküdarda Murat reis mahallesinde Köprülü Konak sokağında eski 10, 10. 10, mükerrer ve yeni 22, 24 - 26 numaralı yüz otuz iki arşın arsa üzerinde ahşap bir katta bir küçük olmak üzere, üç oda, bir sofa, bir mutfak diğeri yüz dört arşın arsa üzerinde ahşap iki katta üç oda, bir sofa, bir mutfak ve altında bir dükkân ve sekiz yüz kırk dört arşın bahçeyi havi iki hanenin tamamı.	Emine, Bedriye Necmiye H. lar

Yukarıda cins ve nevile semti ve numaraları muharrer emvali gayri menkulenin icra kılınan alenî müzayede neticesinde hizalarında gösterilen bedellerle müşterisi üzerinde takarrür etmiş ise de mezkûr bedeller haddi lâyikında görülmediğinden tekrar on beş gün müddetle ilân edilmelerine karar verilmiş ve 20 Teşrinievvel 930 tarihine müsadif pazartesi günü kat'î kararlarının çekilmesi tekerrür eylemi şolduğundan yevmi mezkûrda saat on dörtten on altıya kadar sandık idaresine müracaat eylemeleri lüzumu ilân olunur.

Çamlıca kız orta mektebi müdürlüğünden:

Meccanî leylî müsabaka imtihanında kazanan ve isimleri aşağıda yazılı bulunan Hanımların kayıt muamelelerini tamamlamak üzere mektebe müracaatları.

Dosya No.	Adı	Babasının adı	Sınıfı	Hangi mektepten geldiği
11	Kâmile H.	Mustafa Nazmi B.	1	Gazipaşâ şehir yatı mektebi.
14	Selma H.	Mehmet Atıf B.	1	İstanbul 37 inci ilk mektep.
53	Enver H.	Şehit A. Cevpet B.	1	Gazipaşa şehir yatı mektebi.
83	Türkân H.	Aziz B.	1	İzmir Karşıyaka ilk mektebi.
93	Mevhibe H.	Tevfik B.	1	Çamlıca kızorta mektebi ilk kısm
103	Hilâl H.	Şehit Adil B.	1	Üsküdar 10 uncu ilk mektepi
47	Zekâvet H.	Şami B.	2	Balıkesir orta mektebi.
107	Saliha H.	Mahmut B.	2	Nişantaşı kız orta mektebi.

Iktısat vekâletinden:

Ankara'da telsiz telgraf civarında inşa edilmekte olan Ziraî ve baytarî enstitülerin ikmali inşaatından harici sıva, kapı, pencere gibi otuz bir kalem aksamı inşaiye ile tesisatı sıhhiye namı verilen sıcak, soğuk su boruları, lavabo aptesane taşları gibi yedi kalem inşaat iki kısım halinde ve beher kısım ayrı, ayrı pazarlıkla ihale olunacaktır.

Pazarlığa 5 Teşrinievvel 1930 Pazar günü saat on dörtte başlanarak intaç edilecektir. Evrakı fenniye inşaat mevkiindeki heyeti fenniyeden yirmi beş lira bedelle ve evvelce evrakı fenniye alanlara meccanen ita olunacaktır. Taliplerin o gün mezkûr saatte Iktısat Vekâleti Ziraat müsteşarlığı dairesinde müteşekkil heyet riyasetine müracaatları ilân olunur.

Bilecik vilâyeti

Osmaneli kasabasında istasyon caddesinde müceddeden inşa olunacak 18569 lira 97 kuruş bedeli keşifli 5 dershaneli kâgir mekte binasının 15670 lira 17 kuruşluk aksamı inşaatı 13 - Teşrini evvel-93p tarihine müsadif pazartesi günü saat 15 te kat'i ihale edilmek üzre 24 - eylül - 930 tarihinden itibaren 20 gün müddetle ve kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur.

1 — Taliplerin münakasa ve fennî şeraiti görmek üzere vilâyet daimî encümenine müracaat etmeleri.

2 — Münakasaya iştirak etmek isteyenlerin Münakasa şartnamesinin 1 inci ve 2 inci maddeleri mucibince ehliyet vesikalarını ihale gününden lâakal sekiz gün evvel vilâyet nafıa baş mühendisliğine ibraz eylemeleri.

3 — Müzayede ve münakasa ihalât kanunu mucibince hazırlayacakları teklif mektuplarını bedeli keşfin % 7 buçuğaunisbetinde teminatlarile beraber ihale günü olan 13 teşrini evvel 930pazaetesi günü saat 15 e kadar mekamı vilâyete tevdi etmeleri ilân olunur.

Kocaeli vilâyeti daimî encümeninden:

Akyazı — Ormanşevkiye yolu arasındaki bozuk aksamın tamiratı olbaptaki şartnamesi ve 4266 liralık keşfi mucibince 8 teşrinievel 930 çarşamba günü saat on beşte ihale edilmek üzre alenen münakasaya konulmuştur. Talip olanların %7,50 nisbetinde teminat veya banka makbuzile mezkûr tarihte Kocaeli vilâyeti daimî encümenine ve şartnamesini görmek ve tafsilât almak istiyenlerin Kocaeli Başmühendisliğine müracaatları.

Ankara encümeni daimiî vilâyetten.

Ankara san'at mektebinin mutbak, yemekhane ve duş yerlerine inşaata kapalı zarf usuliyle münakasaya konulmuştur.

1 — Taliplerin bedeli keşfi olan 29953 liranın yüzde yedi buçuğu olan 2247 lirayı nakten muhasebei hususiye veznesine bittevdi alacağı makbuz senedini veya muteber bir banka teminat mektubu çekidir. Ve teklif varakasını ve inşaatı yapacak mimar ve mühendisin ehliyeti fenniyesini havi varaka vilâyet baş mühendisliğinden musaddak olarak tevdi olunacak zarfa lef edilmelidir.

2 — Zarflar 9 Teşrini evvel 930 perşembe günü saat 15 te açılacak haddi layık görüldüğü takdirde ihale edilecektir.

3 — Şeraiti anlamak isteyenler san'at mektebi müdirliğine, münakasaya talip olanlar zarflarını encümeni vilâyete saat 15 ten evvel vermeleri ilan olunur.

Muğla vilâyeti nafıa baş mühendisliğinden:

Muğla vilâyeti dahilinde Gökâbat - Akçapınar yolunun 0+612 — 3+671 inci kilometroları arasında yaptırılacak olan 8147,96 liralık tesviyei turabiye ile ayni kısımda inşa edilecek 1926,12 liralık sekiz adet menfezin birinci teşrin on birinci gününe müsadif cumartesi günü saat on dörtte ihalei katiyesi icra kılınmak üzere kapalı zarf usulile münakasaya çıkarılmış olduğundan taliplerin vilâyet merkezlerinde bulunan şeraiti umumiye ve fenniyesi dairesinde hareket eylemek kaydiyle teklifnamelerini kanunen muayyen olan teminatlarile birlikte Muğla vilâyetine göndermeleri ve başka malumat almak isteyenlerin vilâyet nafıasına müracat eylemeleri ilân olunur.

Çanakkale Nafia baş mühendisliğinden:

(8232) lira (42) kuruş bedeli keşifli Ezine - Bayramiç tarikinin sekizinci kilometresinde, Harharı deresi üzerine inşa olunacak dokuzar metrelik (3) gözlü kenar ayakları kârgir döşemesi ahşap köprü, 11 Teşrinievvel 930 tarihinde iahle edilmek üzere 22 Eylül 930 tarihinden itibaren yirmi gün müddetle ve kapalı zarf usulile tekrar münakasaya vazolunmuştur.

Münakasaya liyakati fenniyesi başmühendislece tasdik edilen fen memurunun iştiraki mes'uliyetile çalışacak olanlar kabul edilecektir. Taliplerin 11 Teşrinievvel 930 tarihine müsadif Cumartesi günü saat on beşten evvel Çanakkalede Encümeni Vilâyete ve tafsilât almak istiyenlerin Nafia başmühendisliğine müracaatları ilân olunur.

Tahlisiye umum müdürlüğünden:

Rumeli tahlisiye mıntıkasına tabi Melez burunda yeniden inşası kapalı zarf usulile münakasası ilân edilmiş olan kovuş ve tarassut mahalli için teklif edilen fiyat haddi lâyıkında görülmemiş olduğundan 2 teşrini evel 930 tarihine müsadif perşembe günü saat 14 te aleni pazarlık muamelesinin icrası tekerrür etmiştir. Taliplerin bu baptaki şartnameyi görmek üzere Galatada rıhtım caddesindeki idareyi merkeziyeye müracaatları.

Çanakkale vilâyeti defterdarlığından

Bedeli muhammen	Cinsi	Mevkii
600 lira	Amasya vapuru	Hamidiye kalesi altında

Çanakkalenin Hamidiye kalesi altında sahili bahirde karada bulunan ve hazinei maliyeye ait Amasya vapuru vaziyeti hazırasile mahallinde teslim edilmek şartile ve tekarrür edecek bedeli ihaleyi müteakip bir taksitte verilmek üzere ve masrafı sairesi müşterisine ait olmak şartile 2/10/930 Perşembe günü saat 15 te ihalesi icra kılınmak üzere 13/9/930 tarihinden itibaren 20 gün müddetle mevkii müzayedeye vezedilmiş olduğundan talip olanlar %7,5 pek akçelerile varidat da iresine müracaat eylemeleri ilân olunur.

Kasaba Belediyesinden:

1 —Kasaba şehrine isale edilecek Su projesi tastik edilmiş bulunduğundan gayri melhuz (5647) lira dahil (115400) lira keşifli isale ve tevziât tesisat ve inşaatı 1-9-936 dan itibaren otuz gün müddetle ve müzayede, münaksa kanununa tevfikan kapali zarf usulile münakasaya konulmuştur.

2 — Münakasaya iştirak edeceklerin erbabı vukuftan oldukları na veya bu gibi inşaat inşa etmiş bulunduğuna dair yapmış olduğuna dair mahallî belediye veya nafia heyeti fenniyesinden muti şehadetname veya tastikname ibrazına mecburdur.

3 — Müteahhit sahibi sermayeden olup ta Su inşaatına âşina olmadığı halde inşaatın bidayetinden nihayetine kadar refakatında ikinci maddede yazılı şehadetnameli bir Su mühendisi istihdam edeceğine noterlikten musaddak taahhütname itası ile belediyey temin edecektir.

4 — Münakasaya iştirak edecekler evvel emirde teminat akçesi makbuzunu ve ya muteber bir banka mektubunu iraeye mecburdur.

5 — İhale 1-10-930 bir teşrini evvel Çarşamba günü saat onbirde Kasaba belediyesinde yapılacaktır. Proje ve evrakı keşfiye asılların, muakavelei esasiyeyi görmek isteyenlerin Kasaba belediyesine şartname için de İzmir belediye Ankark ve İstanbul şehremaentleri heyeti fenniyelerine müracaatları ilân olunur.

Yüksek orman mektebi rektörlüğünden:

Orman ameliyat mektebine kayıtlarını yaptırmış olan talebenin muayene olmak ve malûmat almak üzere 30-Eylûl-930 salı günü saat 10-13 çe kadar Istanbulda Şehramaneti cıvarında sanayi müdüriyeti ittisalindeki bina dahilinde Orman amenajman gurupu dairesine gelmeleri ilân olunur.

VAKITın Küçük ilânları

Her gün neşrolunur

Tarife

1	Defalık	kuruş	30
2	»	»	50
3	»	»	65
4	»	»	75

İhtiyaç kalmayıncaya kadar (azami 10 defa) ilân edilmek üzere maktu 100

Abonelerimizin her üç aylığı için bir defası meccanen!

4 satırı geçen ilânların fazla satırı için 5 er kuruş zammolunur.

Satılık — Kiralık

Satılık hane — Şehzade başında Çukurçeşme yanında Taşhan arkasında Marmaraya nezaretli 9 numaralı beş oda ve müştemilâtlı müceddet kârgir hane satılıktır. İçindekilere müracaat.

İş Arıyanlar

Çocuk bakmak — ev hizmeti görmek, bir muayenehane ve ya hastahane de hasta bakım olmak üzere Almanyada bulunmuş bir Türk kadını iş arıyor. Ankara caddesinde muallimler kitaphanesine müracaatı.

Dr. A. KUTiEL

Muayenehane ve tedavi elektirikiye labcratuvarı. Karaköy Topçular caddesi 34

İstanbul Beşinci icradan:

Mahcuz eczayı tıbbiye, vitrin, camekân, dolap 2-10-930 perşembe saat 11-13, Galatada Fermencilerde 131 numaralı mağazanın önünde satılacağı ilân olunur.

İstanbul dördüncü icra dairesinden:

Ali Galip Beyin Hatice Hanımdaki alacağından dolayı mahcuz ve furuhtu mukarrer olan Ortaköyde Tarçın sokağında kâin eski 7-7 mükerrer yeni 11 ilâ 17 numaralarla murakkam bir tarafı Ermeni kilisesi Mektebi bahçesi ve bir tarafı Pişmişoğlu sokağı ve bir tarafı Panayot menzili ve bazen oymacı arsası ve bazen mumaileyhin arsası ve tarafı Tarçın sokağı ile mahdut 930 zira ve sırf mülk muayyen mahalli otuz gün müddetle ihalei evveliye müzayedesine vazolunmuştur. Mezkûr mahallin umum mesahai sathiyesi tahminen bin üç yüz elli arşın terbiinde olup derununda arka tarafta 44 arşın terbiinde bir kat ahşap kulübe ve önünde 56 arşın terbiinde taş mahzen mevcut olup bina harap ve sokak tarafında bir kat divarı kârgirdir öndeki hanenin zemin katında elvan içini taşlık ve iki aralık üzerinde bir merdiven altı bir halâ yüklü bir oda zemini kırmızı çini harap mutfak üst katta bir sofa üzerinde birinde camekân trasa ve bir yükü havi iki odalı olup derununda konturatonun hitamına kii ay kalınan mahiye üçer liradan altı lira Kasbar ve Karabet efendiler sakindir. Diğer hanede mahiye on iki lira kira keza konturatosunun hitamına iki ay kalan knnturatla Kâmil Ef. sakindir. Bahçede bir kuyu, 4 erik ve armut ayva gibi 20 kadar ağaç vardır kıymeti muhamminesi 453 dört yüç elli üç lira olup talip olanların kıymeti muhammininin %10 nisbetinde pey akçası olarak 928-8036 dosya numarası ile 30-10-930-da saat on dörtten on altıya kadar Sultanahmette Adliye sarayı binasında İstanbul Dördüncü icra memurluğuna bizzat veya bilvekâle müracaat eylemeleri ilân olunur.

İstanbul Tapu müdüriyetinden:

Ayvansarayda Atikmustafapaşa mahallesinde Papas sokağında atik 3 mü. cedit 3 No.lı bir bap hanenin murisleri arabacı İstifandan namlarına muamelei intikaliye icrası için Pandeli ve Dimitri ve Vaso ve Melkomine ve Polikini daıremize müracaat etmişlerdir.

Mahallî mezkûrun tasarruf kaydı bulunamaması hasebile senetsiz tasarruf muamelesi icra kılınmak için 28-10-930 tarihine müsadif salı günü saat 10 raddelerinde tahkikat için mahalline Tapu memuru izam kılınacağından mahallî mezkûr hakkında bir gûna iddiayı tasarruf edenlerin yetlerindeki vesaik ile birlikte mahallî mezkûrda ispatı vücut etmeleri ilân olunur.

Devlet Demiryolları İlânları

İlân

Devlet Demiryolları umumî idaresinden:

1-10-930 tarihinden itibaren 34 numaralı katar Pendik İçme ve 43 numaralı katar İçme-Pendik arasında mülgadır. Ehalii muhteremenin malûmatı olmak üzere ilân olunur.

* * *

Çelik çekme boru, Baklavalı saç ve teneke levhanın kapalı zarfla münakasası 27 birinci teşrin 930 pazartesi günü saat 15,30 da Ankarada Devlet demiryolları idaresinde yapılacaktır.

Münakasaya iştirak edeceklerin teklif mektuplarını ve muvakkat teminatlarını aynı günde saat 15 e kadar münakasa komisyonu kâtipliğine vermeleri lâzımdır.

Talipler münakasa şartnamelerini üç lira mukabilinde Ankarada ve Haydapaşada idare veznelerinden tedarik edebilirler.

* * *

33500 kilo delikli bakır antrtuvaz çubuğunun kapalı zarfla münakasası 27 birinci teşrin 930 pazartesi günü saat 15 te Ankarada Devlet demiryolları idaresinde yapılacaktır.

Münakasaya iştirak edeceklerin teklif mektuplarını ve muvakkat teminatlarını aynı günde saat 14,30 a kadar münakasa komisyonu kâtipliğine vermekleri lâzımdır.

Talipler münakasa şartnamelerini beş lira mukabilinde Ankarada ve Haydarpaşada idare veznelerinde tedarik edebilirler.

* * *

H. P. Mağazasında mevcut boş çimento çuvalları alenî müzayede ile satılacaktır.

Müzayede 4 teşrini evel cumartesi günü saat on dörtte H. P. Mağaza binasında icra kılınacaktır.

Talip olanların mezkûr gün ve saatte mağaza müdürlüğüne müracaat eylemeleri ilân olunur.

* * *

Hatlarımızda kullanılacak olan 200,000 kayın; 40,000 meşe ve yine 9945 tane meşe makas traveslerinin ayrı ayrı münakasaları 12-birinci teşrin-930 pazar günü saat 15,30 dan itibaren Ankarada devlet demiryolları idaresinde yapılacaktır.

Münakasaya iştirak edeceklerin teklif mektuplarını ve muvakkat teminatlarını aynı günde saat 15 e kadar komisyon kâtipliğine vermeleri lâzımdır.

Talipler bu üç münakasaya ait şartnamelerden her bir münakasaya ait olanı beşer lira mukabilinde Ankarada ve Haydarpaşada idare veznelerinden tedarik edebilirler.

* * *

518 kalem tıbbî ceza ve sair tıbbî malzemenin kapalı zarfla münakasası 13 birinci teşrin 930 Pazartesi günü saat 15, 30 da Ankarada Devlet Demiryolları idaresinde yapılacaktır.

Münakasaya iştirak edeceklerin teklif mektuplarını ve muvakkat teminatlarını ayni günde saat 15 e kadar münakasa komisyonu kâtipliğine vermeleri lâzımdır.

Talipler münakasa şartnamelerini on lira mukabilinde Ankarada ve Haydarpaşada idare veznelerinden tedarik edebilirler.

* * *

269 ton putrel ve 13 ton yuvarlak demirin kapalı zarfla münakasası 27 birinci teşrin 930 pazartesi günü saat 16,30 da Ankarada Devlet demiryolları idaresinde yapılacaktır.

Münakasaya iştirak edeceklerin teklif mektuplarını ve muvakkat teminatlarını ayni günde saaf 16 ya kadar komisyon kâtipliğine vermeleri lâzımdır.

Talipler münakasa şartnamelerini beşer lira mukabilinde Ankarada ve Haydarpaşada idare veznelerinden tedarik edebilirler.

* * *

Devlet demiryolları idaresine ait olup aleni müzayede ile icara verileceği gazetelerle ilân edilen Haydarpaşa garındaki büfe ve müştemilâtı ile ayrı olarak icar edilecek iskeledeki köşkün şartnamelerinde üç sene olarak gösterilmiş olan müddeti icarın bir seneye tenzil ve müzayedei aleniye dahi teşrinievvelin birinci çarşamba gününe talik edilmiştir. Şartnamelerin mevaddı sairesi aynen bakidir.

Taliplerin buna göre mezkûr günde saat on beşte Haydarpaşa işletme müfettişliği dairesine müracaatları lüzumu ilân olunur.

* * *

20 ton kalayın kapalı zarfla münakasası 27 - brinci teşrin - 930 pazartesi günü saat 16 da Ankarada Devlet demiryolları idaresinde yapılacaktır.

Münakasaya iştirak edeceklerin teklif mektuplarını ve muvakkat teminatlarını ayni günde saat 15, 30 a kadar komisyon kâtipliğine vermeleri lâzımdır.

Talipler münakasa şartnamelerini beşer lira mukabilinde Ankarada ve Haydarpaşada idare veznelerinden tedarik edebilirler.

Şirketi Hayriyeden:

Dünden itibaren tatbik olunan Sonbaher tarifesindeki seferlere ilâveten ilânı ahire kadar Cuma ve Pazardan maada günlerde saat 7,55 te Yeni mahalleden Mesarburnu ve Büyükdereye uğrayarak doğru köprüye ve akşamları da köprüden saat 19 da doğru Büyükdere ve Mesarburnu ve Yeni mahalleye birer vapurun kemakân tahrik edileceği ve Cuma günleri de hava müsait oldukça ihtiyaç nispetinde ve tarife haricinda fazla seferler icra edileceği ilân olunur.

Gazetemizde çıkan yazı ve resimlerin bütün hakları mahfuzdur

Gazeteye gönderilecek mektupların üzerine idare içinse [İdare] yazıya ait ise [Yazı] işareti konulmalıdır

Basılmıyan mektupların iadesinden, kıymeti mukadderesiz mektuplara konulmuş paraların kaybolmasından ve ilânların münderecatından idare mes'ul değildir

VAKIT

SAYISI HER YERDE 5 KURUŞ

MATBAA VE DAREHANE
İSTANBUL. Babıali. Ankara caddesinde "VAKIT YURDU,
Telefon 1970 DARE İŞLERİ 1971 YAZI İŞLERİ Telgraf VAKIT Posta kutusu

Emniyet sandığı emlâk müzayedesi

Kat'î karar ilânı

Müzayede bedeli Lira	No.	Merhunatın cins ve nev'i mevki ve müştemilât	Borçlunun ismi
365	9193	Hasköyde Hacışaban mahallesinde atik Sulak çeşme ve cedit Okmeydanı sokağında eski, 2, 4, ve yeni, 13 numaralı yüz yirmi alı arşin üzerinde ahşap iki katta altı oda, iki ufak sofa ikiyüz kırk dört arşın bahçeyi havi bir hanenin tamamı	M. Marinko
120	10099	Beylerbeyinde Havuzbaşında eski, 12 - 4 mükerrer 12 - 51 mükerrer 12 - 52 mükerrer maklûp numaralı yüz seksen sekiz arşın arsa üzerinde duvar bölmeleri mevcut olup ve üç dönüm bin dörtyüz on iki arşın bahçeyi havi eseri ebniyenin tamamı.	Iffet H.
155	12096	Eğrikapıda Hacı Ilyas mahallesinde atik ve Cedit Ebe sokagında harita 1 - 2 mevkiinde eski, 9 11 ve yeni, 9, 11 numaralı yüz otuz sekiz arşın arsa üzerine mebni kârgir bir kattan ibaret sıvaları noksan bir ahırın tamamı.	Osman Ef.
280	12218	Eyipsultanda Kızılmesçit mahallesinde kızılmesçit caddesinde eski, 86,86 mükerrer ve yeni, 42, 44, 44-1 numaralı iki yüz on beş arşından ibaret münhedim hane arsasının tamamı (Yalnız yan duvarları mevcuttur).	Fuat „
20	13552	Hasköyde Keçecipiri mahallesinde Halil bey sokağında eski 11 ve yeni, 31 numaralı elli altı arşından ibaret ve beş arşın aralığı havi münhedim hane arsasının tamamı.	Rafail „
90	15710	Üsküdarda yeni mahallede karamanlı sokağında eski, 27 ve yeni 21 numaralı atlmış dokuz arşın üzerinde mebni kârgir bir kattan ibaret bir dükkânın temamı.	Osman Ef.
250	16473	Halıcıoğlunda Abdüsselam mahallesinde kumbaracı sokağında eski 163 ve yeni 151 numaralı elli yedi arşın üzerinde dört duvar üzeri kiremitsiz adi tahta ile örtülmüş bir hanenin tamamı.	Zehra ve Fatma Destine H. lar
405	16770	Galatada Hacı âma mahallesinde Çeşme meydanı caddesinde eski ve yeni 22 numaralı yüzaltmış arşından ibaret münhedim hane arsasının tamamı.	Halil Nuri Ef, Ayşe Münevver H.
685	17141	Eyupsultanda Emirbuhari mahallesinde kışla caddesinde eski, 53 ve yeni, 11 numaralı dört yüz beş arşın arsa üzerinde ahşap bir kattan ibaret moloz taşından adi bir asma odayı ve yedi yüz altmış beş arşın bahçeyi havi ot mağazasının tamamı.	Ahmet ağa
4400	17603	Paşabahçesinde Köyiçi elyevm iskele caddesinde eski 1 ve yeni 26-1 numaralı yüz altmış iki arşın arsa üzerinde mebni kârgir üç kattan ibaret üstünde sekiz oda, koridor, bir mutfak ve yirmi dört arşın arsa üzerinde bir aptesane ve gusulhane ve yirmi arşın bahçeyi havi bir fırının tamamı.	Mehmet Gevdet B.
2065	17854	Kandillide Mezarlık sokağında eski 15, ve yeni, 6,6,6-1, 6-2, 6-3, 6-4 numaralı iki yüz seksen arşın arsa üzerinde ahşap üç katta on yedi oda, bir sofa, bir kuyu yüz altmış beş arşın arsa üzerinde bir mutfak ve bir ahır ve iki dönüm bin yüz elli beş arşın zira bahçeyi havi bir köşkün tamamı.	Zahide H.
205	17913	Tophanede Karabaş Mustafaağa ve Beyazıt mahallesinde eski ve yeni, Lüleciarastası ve Kale sokağında eski, 40, 40 mükerrer ve yeni 15, 36 numaralı otuz arşın arsa üzerinde kârgir üç katta ve üstünde iki odayı ve arka cihetindeki sokağa müsadif bir ahırı havi bir dükkânın üç hisse itibarile iki hissesi.	Mehmen Ef.
158	18214	Edirnekapıda Çakırağa mahallesinde Hançerlikilise sokağında eski, 22 ve yeni, 28 numaralı altmış altı arşın arsa üzerinde mukaddema kârgir iki buçuk katta dört odayı havi iken üst katı yıkılmış yalnız iki oda, bir bodrum ve harap bir mutfağı havi bir hanenin tamamı.	Nesim.
430	18295	Davutpaşada Davutpaşa mahallesinde Tarhana mektebi sokağında eski, 7, 7 ve yeni 7, 7-1 numaralı iki yüz yirmi altı arşın arsa üzerinde kârğir bir katta ahırı ve iki yüz yedi arşın arsa üzerinde samanlık ve arabalığı ve sekiz yüz kırk yedi arşın bahçeyi havi ahır ve arabalığın tamamı.	Hüseyin Kâmi B.
1500	18548	Galatada Yenicami mahallesinde Ayazma ve Çeşme sokağında eski 8, 10, 8 mükerrer 13 ve yeni 10, 12, 13 numaralı yüz elli arşından ibaret münhedim hane arsasının dört yüz hisse itibarile üç yüz elli dokuz tam ve üç sehminin yedi hisse itibarile beş hissesi.	Mazato Yoda Simail Yoda.

Yukarda cins ve nev'ile semti ve numaraları muharrer emvali gayri menkulenin icra kılınan alenî müzayedeleri neticesinde hizalarında gösterilen bedellerle müşterileri üzerinde takarrür etmiş ise de mezkûr bedeller haddi lâyıkında görülemediğinden tekrar on beş gün müddetle ilân edilmelerine karar verilmiş ve 18 T-evel 930 tarihine müsadıf Cumartesi günü kat'î kararlarının çekilmesi takarrür eylemiş olduğundan yevmi mezkûrda saat on dörtten on altıya kadar Sandık idaresine müracaat eylemeleri lüzumu ilân olunur.

Karamürsel fabrikası
MAMULÂTI
Ankara şubesi
Anafartalar caddesinde 12 numarada
Şık - Sağlam - Ucuz
Kumaşlar, Şapkalar, Battaniyeler
Hazır Elbiseler
Merkez Satış Mağazası
Istanbul Sultanhamam İkinci Vakıf hanı altında

AdapazarıBez Fabrikası
Istanbul Satış Şubeleri
Taksim Sebat Yerli mensucat fabrikasının merkezi ile Sultanhamamındaki mağazasıdır.

Dil Bilgisi
15 Eylül 930 tarih ve 30 numaralı kararname ile en son kabul edilen kitap
Mullaim Ahter Necmettin H.
ve
Necmettin Halil Beyin eseri.
Liselerin 6 ıncı ve 7 inci sınıfları için
Gramer
Kitabı basan yer: Sühulet Kütüphanesi
Ankara Baddesi

İstanbul Belediyesi ilânları

İstanbul Belediyesinden: Temizlik işleri için lüzumu olan 1500 adet balıkçı muşambası kapalı zarfla münakasaya konmuştur. Taliplerin şartname almak için her gün levazım müdürlüğüne müracaatları teklif mektuplarını da ihale günü olan 21 Teşrinevvel 930 Salı günü saat onbeşe kadar mezkûr müdürlüğe vermeleri.

Fatih Kaymakamlığından: Zeyrek caddesindeki 103 numaralı fırın binası müşahere suretile ve açık müzayede ile kiraya verilecektir. Talip olanların 22-10-930 Çarşamba günü saat on dört buçukta Fatih belediye encümenine gelmeleri ilân olunur.

Fatih Kaymakamlığından: Zeyrek caddesinde 124 numaralı hanenin enkazı açık müzayede ile satılacaktır. Talip olanların 22-10-930 Çarşamba günü saat 14 te Fatih belediyesi encümenine müracaatları ilân olunur.

Fatih Kaymakamlığından: 939 Lira 64 kuruş keşifli Şehreminde helâ inşası kapalı zarf ile münakasaya konulmuştur. Münakasa 25-10-930 Cumartesi günü saat 14 te yapılacaktır. Taliplerin muayyen vakte kadar zarflarını Fatih belediye encümenine tevdi etmeleri ilân olunur.

Gayri menkul malların açık arttırma ilânı

Istanbul 7 ci Icra memurluğun

Açık arttırma ile paraya çevrilicek gayri menkulün ne oldu- ğu otel ve Fatih sulh mahkemesinin tabliye ettiği bina ile tatında üç dükkân; gayri menkulün bulunduğu mevki mahallesi sokağı numarası: Fatihte dülger zade mahallesinde kuyulu ve nalbant sokağında 3-1-1-1-23-25 -29-11 No. takdir olunan kıymetin 22140 lira artırmanın yapılacağı yer gün saat: 20-10-930 Istanbul 7 ni Icra dairesinde saat 16 da

1 — Işbu gayri menkulün arttırma şartnamesi 30-9-930 tarihinden itibaren No. ile Istanbul 7 ci Icra dairesinin muayyen numarasında herkesin görebilmesi için açıktır. ilânda yazılı olanlardan fazla malûmat almak istiyenler işbu şartnameye ve 928-1210 dosya numarasile memuriyetimize müracaat etmelidir.

2 — artırmaya iştirak için yukarda yazılı kıymetin yüzde yedi teminat gösterilecektir.

3 — Hakları tapo sicilile sabit olmıyan ipotekli alacaklılar ve diğer alakadaranın ve irtifak hakkı sahiplerinin bu hakları ve hususile faiz ve masrafa dair elan iddialarını işbu ilân tarihinden itibaren 20 gün içinde evrakı müsbitelerile birlikte memuriyetimize bildirmeleri icap eder aksi halde hakları tapu sicilile sabit olmıyanlar satış bedelinin paylaşmasında hariç bırakılırlar.

4 — Gösterilen günde arttırmaya iştirak edenler artırma şartnamesini okumuş ve lüzumlu malumatı almış bunları temin men kabul etmiş ad ve itibar olunurlar üstünde bırakılan gayri menkulün bedeli zamanında verilmezse gayri menkul ikinci bir artırma ile satılır ve bedel farkı ve mahrum kalınan yüzde beş faiz ve diger zararlar ayrıca hükme hacet kalmaksızın memuriyetimizce alıcıdan tahsil olunur 5 No. li fıkradaki şart tahakkuk etmek kaydile 3 defa bagrıldıktan sonra gayri menkul en çok artıranın üstünde birakılır şart tahakkuk etmez ise artırılma geri bırakılıp alıcı teahhüdünden kurtulur teminat da kalkar.

5 — Artırmanın birinci veya ikinci olmasına ve gayri menkule tealluk eden kanuni hakka ve satışın tarzına göre diğer şartlar.

Yazılan gayri menkul birinci artırmada talip zuhur etmemiş ve yukarda gösterilen gün ve saatte 20 - 10 - 930 tarihinde saat 16 da yedinci icra dairesinde ikinci artırma icra olunacağından tarihi mezkûrde icra memurluğu odasında işbu ilân ve gösterilen artırma şartnamesi dairesinde satılacağı ilân olunur.

Piyango müdürlüğünden:

928 Modeli kapalı yedi kişilik bir adet Buik otomobili satılıktır. Talip olanların görmek üzere Taksimde Senihi Beyin garajına ve pey sürmek için de 13 Teşrinevel 930 tarihine kadar piyango müdürlüğünde müteşekkil tayyare mübayaat komisyonuna müracaat edilmelidir.

Mes'ul müdür: Refik Ahmet